

Polonijne Radio Rytm w Metropolii Nowojorskiej

BARBARA LEJA

Streszczenie

Radio Rytm działające w latach 2002-2010 zyskało sobie rzeszę wiernych słuchaczy. Stanowiło dla nich nie tylko źródło informacji i porad, ale także instytucję o charakterze edukacyjnym, która mobilizowała polską grupę etniczną do czynnego uczestnictwa w życiu miasta. Rozgłoszenie wspierali doświadczeni komentatorzy – publicyści, działacze społeczni, duchowni, naukowcy. Emigracyjne życiorysy, sukcesy i niepowodzenia przedstawiane na antenie Radia Rytm brzmiały niekiedy jak wykład z historii lub przypowieści o prawdziwych ludziach idących nową, niełatwą drogą, by móc realizować swoje marzenia.

Słowa-klucze: Radio, polska grupa etniczna, dziennikarstwo, audycja radiowa, emigracja, Polonia

Abstract

Polish Community Radio Rytm in New York Metropolis.

Broadcasting in the years 2002-2010 to attract a large number faithful listeners. It was not only a source of information and advice for them, but also an educational institution able to motivate the Polish ethnic group in New York to actively participate in the city life. It was supported by experienced commentators – publicists, social activists, priests and scholars. Emigrants' biographies, successes and failures presented in Radio Rytm were like lectures in history or tales of real people following a new difficult path in order to make their dreams come true.

Keywords: Radio, the Polish ethnic group, journalist, broadcast, emigration, Polish community

PIERWSZE KROKI

W staraniach o utrzymanie polskości niezwykle ważną rolę odgrywają polonijne media, a wśród nich prasa oraz radio. Jedną z rozgłośni, goszczącą w eterze przez prawie dziesięć lat, dostępną w pełnym wymiarze czasu, było Radio Rytm (RR). To polonijne radio pojawiło się w nowojorskim eterze 2 maja 2002 r.¹. Główną inicjatorką założenia nowej rozgłośni w Nowym Jorku była Agnieszka Barszczak², która zdołała zainteresować swoim pomysłem lokalnego biznesmena Stanleya Trojaniaka³. Mimo iż nie miał on żadnego doświadczenia w pracy radiowej, postanowił podjąć się tego zadania. Na jego decyzję wpłynął z jednej strony brak ciekawych polonijnych mediów na Wschodnim Wybrzeżu, a z drugiej potrzeba zjednoczenia Polonii. Pierwsze dziennikarskie doświadczenia Barszczak zdobywała w Akademickim Radiu RAK w Krakowie⁴.

Kiedy przyjechała do Stanów Zjednoczonych, chciała kontynuować tę pasję. W Nowym Jorku, gdzie zamieszkała, były wprowadzone rozgłosie, gazety polonijne, jednak praca w tych redakcjach nie zawsze była łatwo dostępna. W ten sposób zrodziła się idea założenia nowego radia dla Polonii. Problem stanowił jednak brak środków finansowych⁵. Należało zatem przekonać do tej idei osobę, która dysponowałaby odpowiednimi funduszami. Było to bardzo trudne. Szczególnie, że znacznie łatwiej jest zainwestować w rozgłosie, która istnieje i sprawdziła się w warunkach rynkowych, niż tworzyć nową od podstaw, ryzykując porażkę i utratę sporych pieniędzy. Na szczęście Agnieszce Barszczak dane było spotkać na swej drodze Stanleya Trojaniaka, który z dużym zrozumieniem odniósł się do tego pomysłu⁶. Jednym z powodów, dla którego zdecydował się on zainwestować w to przedsięwzięcie, była potrzeba pracy na rzecz Polonii oraz konieczność jej zjednoczenia⁷.

Kolejnym krokiem było skompletowanie zespołu. Zgodnie z przyjętym założeniem w jego skład mieli wejść entuzjaści, którzy gotowi byłiby ofiarować nie tylko czas, ale również chęci i pomoc.

---

¹ B. Klimek, *Wywiad z Renatą Krason*, Nowy Jork, 14 maja 2009 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

² Patrz więcej: Słowniczek biograficzny.

³ *Ibidem*.

⁴ B. Klimek, *Wywiad z Agnieszką Barszczak*, Nowy Jork, 30.06.2010 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

⁵ *Ibidem*.

⁶ *Ibidem*.

⁷ *Program telewizyjny o Radiu Rytm*. Produkcja: TVP Kraków dla TVP Polonia, 2006.

Poszukiwanie takich ludzi, którzy mogliby uczestniczyć w tym projekcie, nie było łatwe. Jednak kontakty oraz pomoc znajomych spowodowały, że w nowo tworzonym radiu znaleźli się Renata Krasoń⁸, Robert Skoczypiec⁹, a później jeszcze kilka innych osób¹⁰.

Radio miało być adresowane głównie do słuchaczy w średnim wieku i starszych, którzy ufają radiu i nie rozstają się z nim. Jak pokazały jednak późniejsze badania ankietowe, rozgłośnia miała również wielu młodszych słuchaczy. Ludziom tym szczególnie przypadła do gustu muzyka, ale też nowoczesny sposób prowadzenia programu¹¹.

Większości Polaków mieszkających w Nowym Jorku słowo „rytm” przez lata kojarzyło się z polonijną stacją radiową. Dla Barszczak tytuł „Rytm” nierozłącznie kojarzył się z hasłem: „bądźmy na fali polonijnych wydarzeń”. Radio miało być polonijne, rytmiczne i muzyczne zarazem. Podkreśliła, że nazwa ta bardzo przylgnęła do tej rozgłośni i jak pokazał czas, była trafiona¹².

Prowadzenia programu podjęła się trójka profesjonalnych dziennikarzy: Agnieszka Barszczak, Robert Skoczypiec i Renata Krasoń¹³. Do 2006 r. menedżerką i redaktorką naczelną była Agnieszka Barszczak. Po tym, jak zakończyła współpracę z radiem i wyjechała z Nowego Jorku, jej obowiązki przejęła Renata Krasoń.

Pierwotnie radio swoją siedzibę miało na Manhattanie w budynku przy 1133 Broadway¹⁴. Była to dobra lokalizacja nie tylko ze względu na dogodny dojazd, ale też fakt, że radio znajdowało się w centrum świata i wydarzeń kulturalnych. Podkreślano to zresztą od samego początku istnienia stacji choćby w materiałach promocyjnych. Na jednym z pierwszych plakatów zapowiadających powstanie nowej polonijnej rozgłośni można przeczytać między innymi: „Takiego polskiego radia jeszcze nie było. Studio w samym sercu Manhattanu, w centrum wydarzeń i centrum świata. Broadway, New Jork [...]”¹⁵.

---

⁸ Patrz więcej: Słowniczek biograficzny.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ B. Klimek, *Wywiad z Agnieszką Barszczak...*

¹¹ *Ibidem*.

¹² *Ibidem*.

¹³ D. Piątkowska, *Od Polskiej do Amerykańskiej Częstochowy. 50 lat misji paulina ojca Lucjusza Tyrasińskiego*, Nowy Jork-Opole 2006, s. 131.

¹⁴ Wcześniej w budynku tym mieściła się siedziba Polskiej Korporacji Handlowej. Na podstawie danych

z Telegramu Western Union, Archiwum Instytutu Józefa Piłsudskiego, Nowy Jork, sygn. 1033 A.

¹⁵ Dane archiwalne zamieszczone na stronie: www.web.archive.org/web/20020606005206/http://www.radiorytm.com/info/start.htm [dostęp: 26.06.2012 r.]

Po kilku latach okazało się jednak, iż lokal, w którym prowadzono działalność, stał się zbyt ciasny. Stąd też pod koniec stycznia 2009 r. podjęto decyzję o przenosinach na Brooklyn na 126 Greenpoint Avenue¹⁶. Tym samym Radio Rytm znalazło się fizycznie w polskiej dzielnicy, w centrum polskich spraw¹⁷. Rozgłośnia dzierżawiła antenę od dużej nowojorskiej stacji 97.1 FM, nadając na jej podczęstotliwości SCA. Była to forma nadawcza bardzo popularna wśród stacji etnicznych chcących zasięgiem objąć miasto Nowy Jork i najbliższe okolice¹⁸. Sygnał radia pokrywał trzy stany: Nowy Jork, New Jersey oraz Connecticut. Było to możliwe dzięki nadajnikowi o zasięgu 50 mil umieszczonemu na Empire State Building. Wcześniej wykorzystywana była częstotliwość przekaźnika znajdującego się w New Jersey. Już w 2004 r. prasa polonijna przychylnie oceniła zasięg Radia Rytm, wskazując, że dociera ono do największych skupisk zamieszkałych przez nowojorską Polonię: na Brooklyn, Queens, Manhattan oraz Staten Island¹⁹.

Kodowany sygnał stacji trafiał do Polaków za pośrednictwem specjalnie przystosowanych odbiorników radiowych. Szacowano, iż Radio Rytm mogło liczyć na 50 – 60 tysięcy słuchaczy. Ustalenia te opierano na liczbie sprzedanych odbiorników, a także na ankiecie przeprowadzonej wśród abonentów. Na podstawie zebranych w ten sposób danych stwierdzono, że jednego radioodbiornika słuchało przeciętnie 4 – 5 osób²⁰.

Początki radia były trudne. Najpierw pobierany był abonament od słuchaczy w wysokości 12 dolarów miesięcznie. Swoistą zachętę stanowiła możliwość uiszczenia jednorazowej opłaty rocznej w wysokości 100 dolarów. Widząc jednak, że nie jest to właściwa droga, abonament zniesiono i zaczęto sprzedawać specjalnie przystosowane odbiorniki po wyższej cenie²¹. Informacje te doprecyzowują dane zamieszczone na stronie internetowej rozgłośni. W początkowym okresie, jeszcze w 2002 r. abonament, płatny za okres kwartału, wynosił 45 dolarów. Oferowano również kilka rodzajów odbiorników. Cena mniejszego, zasilanego z sieci lub baterii wynosiła 40 dolarów, większego – 60 dolarów. Dostępne były również tunery. Za urządzenie umożliwiające odbiór Radia Rytm na domowym sprzęcie audio należało zapłacić 120 dolarów. Podobną kwotę należało uiścić za tuner samochodowy²².

---

¹⁶ B. Klimek, *Wywiad z Wojciechem Maślanką*, Nowy Jork, 2.11.2009 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

¹⁷ B. Klimek, *Wywiad ze Stanleyem Trojaniakiem*, Nowy Jork, 12.05.2009 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

¹⁸ *Ibidem*.

¹⁹ M. Juszczak, A. Salamon, *Słuchacze nie zawiedli swojego radia. Bal na 150 par*, „Super Express”, Nowy Jork, 18.10.2004 r., s. 2.

²⁰ B. Klimek, *Wywiad z Renatą Krasoń...*

²¹ B. Klimek, *Wywiad ze Stanleyem Trojaniakiem...*

²² Dane archiwalne zamieszczone na stronie: www.web.archive.org/web/20021128124322/http://www.radiorytm.com/ [dostęp: 26.06.2012 r.]

Już w kolejnym roku zrezygnowano z opłat abonamentowych. Cenę podstawowych odbiorników: małego i dużego podniesiono odpowiednio do 99 i 119 dolarów, natomiast tuner samochodowy można było nabyć za kwotę 139 dolarów²³.

Ramówka od samego początku miała swoje stałe pozycje. Oczywiście, wraz z zatrudnieniem nowych dziennikarzy pojawiały się ich autorskie programy – Wojciech Maślanka²⁴ stworzył wiele audycji muzycznych, a Mariusz Wolf²⁵ i Ewa Jaczyński²⁶ – między innymi popularnonaukowych. Zdarzało się jednak, że programy schodziły z anteny choćby z wyczerpania pomysłów czy wraz z odejściem z radia prowadzącego.

Od samego początku program na żywo prowadzony był od godziny 6:00 do 22:00. Po nim nadawano piosenki w ramach „Muzycznej nocy”. Stałą pozycją ramówki był serwis informacyjny, który emitowano w programie porannym co 30 minut, natomiast w ciągu dnia o każdej pełnej godzinie. Następnie przewidziano czas na blok reklamowy. Po nim przez 5-7 minut prezentowano muzykę popularną. Czternaście minut po pełnej godzinie na antenie przedstawiano prognozę pogody. Stałe miejsce w programie porannym miały również przeglądy prasy lokalnej i polskiej. Były one integralną częścią każdej audycji porannej, a ich długość była uzależniona od aktualnych wydarzeń, informacji czy też problemów, które poruszano w artykułach²⁷.

Twórcy radia starali się zainteresować swoją ofertą jak najszerszy krąg odbiorców. Miało ono nie tylko informować, ale też pełnić funkcję edukacyjną, dawać słuchaczom rozrywkę i relaks. Stąd też w ramówce znalazły się serwisy informacyjne, programy popularnonaukowe, historyczne, poradnikowe, a także audycje o tematyce społecznej i politycznej. Szczególne miejsce w codziennym programie miała polska piosenka. Starano się przedstawiać różnych wykonawców – zarówno współczesnych, jak też tych, którzy największe sukcesy święcili przed laty.

AUDYCJE AUTORSKIE

O obliczu Radia Rytm w dużej mierze decydowały audycje autorskie. Ich premierowe odsłony emitowano najczęściej raz w tygodniu, a powtórki – w zależności od zainteresowania słuchaczy – nawet kilka razy o różnych porach, także w nocy. W tym miejscu warto poświęcić nieco uwagi tym projektom, a także osobom, które je realizowały.

---

²³ Dane archiwalne zamieszczone na stronie: www.web.archive.org/web/20031001174336/http://www.radiorytm.com/odb/odb.htm [dostęp: 26.06.2012 r.]

²⁴ Patrz więcej: Słowniczek biograficzny.

²⁵ *Ibidem*.

²⁶ *Ibidem*.

²⁷ B. Klimek, *Wywiad z Renatą Krasoń...*

„Radio aktywne” była to autorska audycja Roberta Skoczypca adresowana głównie do mężczyzn. W kolejnych odcinkach prezentował nowinki ze świata techniki, przy okazji starał się też dzielić ze słuchaczami swoją pasją motoryzacyjną²⁸.

Jagoda Sasak²⁹ w programie „Dwie godziny dla rodziny” poruszała kwestie wychowania dzieci, prowadzenia domu, mówiła o trudnościach, przed którymi staje współczesna rodzina. Autorka bardzo ceniła sobie kontakt ze słuchaczami, dlatego zachęcała ich do rozmów i wymiany opinii³⁰.

Program ten gościł na radiowej antenie w każdą sobotę od godziny 13:20 do 15:00. Było w nim miejsce na nowości książkowe, kinowe i muzyczne. Do studia zapraszano lekarzy, psychologów, prawników, którzy pomagali wyjaśnić Polakom szereg problemów, jakie napotykali podczas pobytu w USA. Co ważne, przebywający w Stanach Zjednoczonych Polacy mogli za pośrednictwem tego programu prosić o pomoc i wielokrotnie, dzięki otwartości słuchaczy, faktycznie ją otrzymywali³¹.

„Spotkania z medycyną” oraz „Sztukowania” były propozycjami Renaty Krasoń. Pierwsza z nich to typowy program poradnikowy. Audycja ukazywała się na antenie od początku istnienia Radia Rytm do marca 2009 r. Emitowana była w każdy czwartek od godziny 11:20 do 12:00. Ze względu na jej popularność była powtarzana jeszcze tego samego dnia wieczorem. Prowadząca zapraszała do studia lekarzy różnych specjalizacji w zależności od tematów zaproponowanych przez słuchaczy. Mówiono o diagnostyce i metodach leczenia, ale również o profilaktyce. Częstymi gośćmi programu byli lekarze rodzinni – Edward Nowak i Joanna Badmajew³², która współpracowała z Radiem Rytm od 2004 do marca 2009 r. Doktor Badmajew namawiała do przeprowadzania rutynowych badań, a także uświadamiała znaczenie wczesnej diagnozy dla leczenia najgroźniejszych chorób. Często omawiano zagadnienia związane z rakiem piersi, menopauzą czy osteoporozą. Dużo uwagi poświęcano kwestiom niepożądanego działania leków, ale też negatywnym skutkom palenia papierosów, uczuleniom czy szczepieniom ochronnym. W cyklu „Spotkań z medycyną” mówiono również o ubezpieczeniach zdrowotnych, które dla imigrantów niewątpliwie są dużym problemem³³. Zagadnienia z zakresu kardiologii na antenie Radia Rytm omawiał dr Marek Stawiarski³⁴, który współpracował z tą rozgłośnią od kwietnia do października 2008 r.. Dużo miejsca poświęcał chorobom serca, ich diagnostyce i leczeniu. Podejmował tematy związane z chorobą wieńcową czy nadciśnieniem, ale też starał się obalać mity dotyczące różnych aspektów medycyny³⁵.

---

²⁸ *Radio Rytm. Księga pamiątkowa*, Nowy Jork, 2007, s. 2.

²⁹ Patrz więcej: *Słowniczek biograficzny*.

³⁰ *Radio Rytm. Księga... s. 2.*

³¹ B. Klimek, *Wywiad z Jagodą Sasak*, Nowy Jork, 17.11.2009 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

³² Patrz więcej: *Słowniczek biograficzny*.

³³ B. Klimek, *Wywiad z Renatą Krasoń...*

³⁴ Patrz więcej: *Słowniczek biograficzny*.

³⁵ B. Klimek, *Wywiad z Renatą Krasoń...*

„Spotkania z medycyną” gościły ponadto: internistę – Andrzeja Salitę, specjalistę z zakresu leczenia chorób stóp – Arkadiusza Jachimowicza oraz pediatrę – Annę Pawlik. Doktor Pawlik przekonywała słuchaczy między innymi o potrzebie wyrabiania u dzieci prawidłowego podejścia do leczenia. W omawianej audycji brali udział również słuchacze. Mogli oni w trakcie programu zadawać pytania zaproszonym gościom, a po nim, już poza anteną, porozmawiać z lekarzem pełniącym dyżur telefoniczny.

Zupełnie inny charakter miała „Sztukomania”³⁶. Pojawiała się na antenie Radia Rytm w latach 2002–2005 w każdą sobotę pomiędzy godziną 13:20 a 14:00. Audycja poświęcona była promowaniu kultury ludowej i polskich artystów w Stanach Zjednoczonych. Wraz z zaproszonymi gośćmi podejmowano tematy bieżących wydarzeń kulturalnych w Nowym Jorku. Dzięki temu nie tylko informowano, ale też promowano interesujące, istotne dla Polonii imprezy kulturalne.

Dużą popularnością cieszył się wśród słuchaczy radia program historyczny „Tak było”. Jego autorka dr hab. Danuta Piątkowska³⁷ prowadziła go wspólnie z Renatą Krasoń. Od stycznia 2002 r. do lutego 2007 r. audycje emitowano w każdą sobotę pomiędzy godziną 11:20 a 12:00, natomiast ich powtórki w poniedziałki od 24:00 do 1:00. Od marca 2007 r. do końca lutego 2009 kolejne programy nagrywano i nadawano w czwartki po południu oraz w soboty o tradycyjnej porze.

W 40-minutowych audycjach podejmowano wiele różnorodnych tematów. Obszerny cykl poświęcono dziejom polskiej emigracji do Stanów Zjednoczonych, wskazując motywy wyjazdów, uwarunkowania polityczno-społeczno-ekonomiczne oraz religijne tych decyzji, statystykę i główne centra osadnictwa. Mówiono o organizacjach polonijnych. Zastanawiano się nad problemem integracji bądź też dezintegracji amerykańskiej Polonii zarówno w przeszłości, jak i współcześnie. Dużym zainteresowaniem cieszył się cykl o polskich kościołach w Nowym Jorku. Autorka programu przekazywała słuchaczom wiedzę o świątyniach zbudowanych przez polskich imigrantów w nowojorskiej metropolii w XIX i początkach XX wieku.

W połowie 2004 r. redakcja Radia Rytm wysłała ankietę do słuchaczy z prośbą o ocenę jego pracy. We wszystkich odpowiedziach program „Tak było” otrzymał bardzo wysoką ocenę. z powodu zmian personalnych w radiu audycja, ku rozczarowaniu jej wielbicieli, zniknęła z anteny na początku marca 2009 r.

Ważne miejsce wśród programów popularnonaukowych zajmowała propozycja Mariusza Wolfa „Od kwarków do galaktyk”. Według założenia była to audycja o uporządkowanym przekraczaniu barier poznania. W jej ramach autor rozmawiał z naukowcami, starając się uchwycić mechanizmy rządzące wszechświatem. Kierowana była do każdego, kto choć trochę interesuje się nauką³⁸.

---

³⁶ *Ibidem*.

³⁷ Patrz więcej: Słowniczek biograficzny.

³⁸ Dane archiwalne zamieszczone na stronie: www.web.archive.org/web/20080321053802/http://www.radiorytm.com/index.php?m=2&s=10 [dostęp: 26.06.2012 r.]

Wolf był również autorem programu „Baksztagiem – strefa włóczęgi”, który pojawił się na antenie w 2007 r. Miał propagować aktywne spędzanie wolnego czasu. W audycji prowadzono wywiady z lokalnymi podróżnikami. Początkowo w studiu gościli polscy żeglarze mieszkający w Nowym Jorku, później dołączali do nich inni – nurkowie, himalaiści, członkowie amatorskich klubów podróżniczych, a nawet harcerze z polskich szczepli działających w metropolii nowojorskiej. Nie brakowało muzyki turystycznej i żeglarskiej, a także wywiadów z jej twórcami³⁹.

Audycją o charakterze popularnonaukowym była „Historia pewnego wynalazku” Ewy Jaczyński. Autorka w każdym kolejnym odcinku prezentowała z reguły jeden wybrany przedmiot codziennego użytku. Przybliżała słuchaczom okoliczności jego powstania, a także wprowadzane przez lata modyfikacje. Według wskazanych reguł omawiała między innymi: krzesło, komputer, fortepian, chleb czy coca colę⁴⁰.

Pracę w Radiu Rytm Jaczyński podjęła z początkiem maja 2006 r. Zająła wówczas miejsce Skoczypca, który zdecydował się na przeprowadzkę do Kanady. „Historia pewnego wynalazku” nie była jedyną jej autorską audycją. Od początku 2007 r. zaczęła bowiem prowadzić „Grającą szafę” – 40-minutowy program muzyczny, którego premierowe odcinki emitowano w poniedziałki po godzinie 9:00. Przypominała słuchaczom największe przeboje popularnych muzyków z Polski i z zagranicy. Audycja realizowana była według jednego schematu, w którym muzyka stanowiła ilustrację do prezentowanych faktów z życia danego wykonawcy. Niejednokrotnie korzystano również z propozycji słuchaczy, które mogli składać za pośrednictwem poczty elektronicznej lub telefonując bezpośrednio do studia w trakcie emisji. „Grająca szafa” pojawiała się na antenie do stycznia 2010 r. – do czasu zakończenia działalności przez Radio Rytm⁴¹.

Popularna wśród słuchaczy była „Deбата” – cotygodniowy program, nadawany we wtorkowe wieczory. Jej gospodarzami byli Dariusz Wołosz oraz właściciel stacji – Stanley Trojaniak, którzy starali się uświadamiać Polonii jej zobowiązania wobec Polski, mówić o patriotyzmie i tradycyjnych wartościach⁴². Często podejmowano kwestie istotne dla Polonii, omawiano też tematy ekonomiczne i polityczne związane ze Stanami Zjednoczonymi. Do studia na „Debatę” zapraszano działaczy polonijnych oraz gości z Polski. Wśród nich byli konsul Agnieszka Magdziak-Miszewska, poseł na Sejm RP Paweł Poncyliusz czy prof. Jerzy Nowak. Autorzy często dawali słuchaczom możliwość wypowiedzenia się na antenie⁴³.

Według Agnieszki Barszczak „audycja ta była żywym centrum dyskusji politycznej. Dość mocno bowiem włączali się w nią słuchacze i działacze polonijni”⁴⁴.

---

³⁹ *Ibidem*.

⁴⁰ B. Klimek, *Wywiad z Ewą Jaczyński*, Nowy Jork, 20.09.2009 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

⁴¹ z listu E. Jaczyński do B. Klimek z 1.03.2010 r.

⁴² B. Klimek, *Wywiad ze Stanleyem Trojaniakiem...*

⁴³ B. Klimek, *Wywiad z Dariuszem Wołoszem*, Nowy Jork, 20.05.2009 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

⁴⁴ B. Klimek, *Wywiad z Agnieszką Barszczak...*

„Aleja gwiazd”, „Lista przebojów”, „Muzyka gra” oraz „Muzyczna śmietanka” były programami tworzonymi przez Wojciecha Maślankę.

Premierowe odsłony „Alej gwiazd” emitowano na antenie RR w niedzielne popołudnia. W trakcie 40-minutowego programu prowadzący łączył się telefonicznie z artystami w Polsce, a także prezentował ich muzykę. Rozmawiał o dokonaniach oraz o najbliższych planach zawodowych danego wykonawcy. Realizację tego programu ułatwiały Maślance kontakty, które nawiązał w trakcie pracy w Radiu Akademickim Kraków⁴⁵.

Pierwsza „Aleja gwiazd” została wyemitowana na przełomie lat 2003 i 2004. Często przy jej tworzeniu, wybierając gości, autor brał pod uwagę sugestie słuchaczy⁴⁶.

„Muzyczna śmietanka” w dużej mierze oparta była na kalendarium muzycznym. Autor prezentował istotne wydarzenia, ale także ciekawostki, anegdoty z życia artystów. Przedstawiał ich dokonania oraz wspomnienia, nie zapominając o przykładach muzycznych. Audycja, nadawana w piątki pomiędzy 20:30 a 22:00, dawała możliwość szerszego przedstawienia każdego podejmowanego tematu.

Muzyczne audycje Maślanki stanowiły znaczną część programu Radia Rytm. Prowadzone z wielkim znawstwem tematu i humorem oferowały słuchaczom wiedzę muzyczną i rozrywkę. Zarówno prowadzący, jak i jego programy miały wielu sympatyków.

Szczególnym programem w ramówce Radia Rytm był „Człowiek miesiąca”. Pierwszą audycję z tego cyklu wyemitowano w kwietniu 2007 r. Jej pomysłodawcą był Mariusz Hodyr⁴⁷. Autorzy cyklu „Człowiek miesiąca” prezentowali sylwetki ludzi zaangażowanych społecznie i charytatywnie. Myślą przewodnią były słowa: „Nic nie jest mało warte, jeśli zostało dokonane z miłości”. Celem audycji było odnajdywanie i promocja dobra wśród Polonii⁴⁸. Każdego miesiąca przedstawiano jedną osobę oraz jej dokonania, przy czym inicjatywa w tym zakresie została złożona w ręce słuchaczy. To oni mieli nadsyłać pisemne propozycje wraz z uzasadnieniem, z których prowadzący wybierali kolejnych bohaterów programu, nadając im tytuł Człowieka Miesiąca⁴⁹. Pierwszym z nich była Kazimiera Lach. W grudniu 2006 r. na antenie Radia Rytm wyemitowano archiwalny reportaż pt. *Marzenie Mateusza*, przygotowany przez Agnieszkę Czarkowską z Radia Białystok. Reportaż opowiadał o biednej polskiej rodzinie, w której rodzice stracili pracę.

Jeden z synów marzył, aby – tak jak jego koledzy ze szkoły – posiadać własny komputer. Zdawał sobie sprawę, że rodzice nie są w stanie spełnić tego marzenia⁵⁰. Maślanka przyznał,

---

⁴⁵ B. Klimek, *Wywiad z Wojciechem Maślanką*, Nowy Jork, 21.05.2009 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

⁴⁶ B. Klimek, *Wywiad z Wojciechem Maślanką*, Nowy Jork, 2.11. 2009 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

⁴⁷ Patrz więcej: Słowniczek biograficzny.

⁴⁸ M. Hodyr, *Człowiek Miesiąca w Radio Rytm*, „Polski Dzień”, Nowy Jork, 16–18.11.2007, s. 13.

⁴⁹ B. Klimek, *Wywiad z Mariuszem Hodyrem*, Rzeszów, 18.06.2009 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

⁵⁰ M. Hodyr, *op. cit.*, s. 13.

że powodem, dla którego zdecydował się wyemitować ten materiał, był fakt, że stanowił on doskonałą przeciwwagę dla gorączki zakupów, jaka przed świętami Bożego Narodzenia opanowuje nowojorczyków⁵¹. Kazimiera Lach, poruszona tym reportażem, skontaktowała się z redakcją RR i zaproponowała, że spełni marzenie Mateusza. Zakupiony przez nią komputer został przekazany chłopcu za pośrednictwem dziennikarzy Radia Rytm i Radia Białystok. Jak przyznał Lech Dąbrowski – ojciec Mateusza – on i jego rodzina nawet nie zdawali sobie sprawy, że ten reportaż trafił aż za ocean. Zresztą całe to wydarzenie było dla nich wielkim przeżyciem. Komputer, który otrzymali, służył im przez wiele lat⁵².

W kolejnych odcłonach programu zostali zaprezentowani między innymi: Maria Serafin, Józef Andruszkiewicz, Małgorzata Kamińska, Wojciech Podgórski, Maria Twaróg, Janina Wlazło, Władysław Krasowski oraz Stanley Trojaniak⁵³.

Istotnym uzupełnieniem oferty programowej w Radiu Rytm były reporterskie audycje Elżbiety Gruszweld. Do radia trafiła z ogłoszenia zamieszczonego w „Nowym Dzienniku” w marcu 2008 r. Po rozmowie z ówczesną menedżerką Renatą Krasoń postanowiła wyjść z mikrofonem poza radio. Jej autorski projekt, który nosił tytuł „Emigracja – emigranci”, był odpowiedzią na potrzeby Polonii. Premierowe odcinki ukazywały się w każdy czwartek od 9:20 do 10:00, powtórki zaś emitowano w poniedziałki od 8:20 do 9:00. Stałym punktem programu były zagadnienia emigracyjne, omawiane przez Ewę Kornacką z organizacji charytatywnej „Pomoc”⁵⁴. Swoje cotygodniowe audycje Elżbieta Gruszweld uzupełniała relacjami z koncertów, szkół, wystaw, ważnych spotkań, świąt. O tego rodzaju wydarzeniach informowała także z wyprzedzeniem. Audycja zniknęła z anteny w lipcu 2010 r. z powodu kłopotów finansowych rozgłośni.

Gruszweld prowadziła również „Koncert życzeń” wraz z Lechem Pruchnikiem⁵⁵. Program ten miał swoje stałe miejsce w ramówce w każdą w niedzielę od 18:10 do 20:00. Dawał on słuchaczom poczucie łączności z dziennikarzami⁵⁶.

Obok programów autorskich w ramówce swoje stałe miejsce miały również inne propozycje. Wśród nich były: „Słowo o słowie” – audycja o języku polskim prof. Jerzego Bralczyka, lekcje języka angielskiego⁵⁷, „Komentarz polityczny”, program kabaretowy, „Gotowanie z Radiem Rytm”, a także ogłoszenia drobne.

---

⁵¹ B. Klimek, *Wywiad z Wojciechem Maślanką...*

⁵²B. Klimek, *Wywiad z Dorotą i Lechem Dąbrowskimi*, Białystok, 25.08.2009 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

⁵³ Na podstawie archiwalnych nagrań programów „Człowiek miesiąca” będących w posiadaniu autorki.

⁵⁴ Organizacja charytatywna „Pomoc” powstała 1980 r. Jej siedziba mieści się w Nowym Jorku pod adresem 66-60 Fresh Pond Road, Ridgewood, NY 11385.

⁵⁵ Patrz więcej: Słowniczek biograficzny.

⁵⁶ B. Klimek, *Wywiad z Elżbietą Gruszweld*, Nowy Jork, 17.05.2010 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

⁵⁷ Lekcje języka angielskiego prowadził Dean Mouscher – wykładowca Uniwersytetu Wrocławskiego, znany z podobnych audycji prezentowanych w Radiu Zet oraz z Polskiego Radia w Chicago.

Całość codziennego programu była przeplatana piosenką dnia, kalendarium historycznym, horoskopem i muzyczną nowością. W bloku porannym składano życzenia solenizantom, informowano o interesujących artykułach w „Nowym Dzienniku”, a po wiadomościach o godzinie 8:00 przedstawiano informacje o kursach walut. W południe zaś swoje stałe miejsce miał hejnał z Wieży Mariackiej kościoła Najświętszej Marii Panny w Krakowie⁵⁸.

Od początku Radio Rytm emitowało powieści w odcinkach. W tym czasie zaprezentowano niemal całą klasykę literatury polskiej. Programy te były bardzo popularne wśród radiosłuchaczy. Niektórzy z nich w porze emisji pozostawiali swoje obowiązki i zasiadali przy radioodbiornikach, aby spokojnie wysłuchać kolejnego odcinka. Z informacji przekazywanych przez pracowników radia wynika, że w większości przedstawiano profesjonalne nagrania z udziałem aktorów przygotowywane na potrzeby Polskiego Radia. Były to z reguły powieści zaliczane do klasyki literatury polskiej, takie jak *Lalka* Bolesława Prusa czy *Pan Wołodyjowski* Henryka Sienkiewicza⁵⁹.

W miarę możliwości w ramach teatru radiowego emitowano również programy kabaretowe oraz sztuki. W tej działalności nie ograniczono się jedynie do materiałów uzyskanych z Polski, prezentowano także artystów polonijnych i ich dorobek⁶⁰.

16 października 2008 r. w RR rozpoczęto prezentację felietonów Weroniki Kwiatkowskiej⁶¹, zatytułowanych *Podwójne życie Weroniki, czyli imigrantki dziennik intymny*. Teksty te, publikowane od 2005 r. w każdy piątek w nowojorskim „Kurierze Plus”, znalazły rzeszę odbiorców, a autorce przysporzyły sporej popularności⁶². Felietony ukazywały się w RR w soboty o godzinie 14:30. Powtórki emitowano we wtorki o 21:45 oraz piątki o 9:45⁶³.

W programie radiowym nie mogło także zabraknąć audycji dla najmłodszych radiosłuchaczy. Codziennie o 18:45 przez blisko 30 minut nadawana była bajka i piosenki dla dzieci. W bloku dla dzieci prezentowano głównie bajki w formie teatru radiowego. Rozgłośnia nie zatrudniała osoby, która tworzyłaby tego typu nagrania od początku do końca, ani nie współpracowała z taką osobą. Korzystano z gotowych audycji, które były nadawane w odcinkach⁶⁴.

Audycje były uzupełniane gramami, konkursami oraz zabawami często sponsorowanymi przez konkretne instytucje. Były to również konkursy związane ze świętami czy zbiórkami donacji. Słuchacze z reguły mogli wygrać książkę czy płytę z muzyką. Tego typu zabawy dość często gościły na antenie.

---

⁵⁸ Na podstawie ramówki udostępnionej autorce przez Radio Rytm.

⁵⁹ B. Klimek, *Wywiad z Agnieszką Barszczak...*

⁶⁰ *Ibidem*.

⁶¹ Patrz więcej: Słowniczek biograficzny.

⁶² Radiowy wywiad L. Pruchnika z W. Kwiatkowską i E. Zinger wyemitowany w Radiu Rytm 16.10.2008 r., a zamieszczony na stronie: www.weronikakwiatkowska.com [dostęp: 24.01.2011 r.]

⁶³ Na podstawie ramówki udostępnionej autorce przez Radio Rytm.

⁶⁴ Klimek, *Wywiad z Agnieszką Barszczak*.

W niektórych konkursach należało udzielić odpowiedzi na pytanie dnia, w innych, które trwały nawet miesiąc, należało przesłać do rozgłośni na przykład swoje wspomnienia czy wiersz. Często artyści, którzy odwiedzali radio, zostawiali swoją pracę, obraz lub książkę. Agencje turystyczne fundowały wyjazdy albo wycieczki, jak chociażby nad wodospad Niagara czy do Waszyngtonu⁶⁵.

„STREFA WIARY” I INNE PROGRAMY KATOLICKIE

Religia jest dla Polaków sprawą niezwyklej wagi, dlatego na antenie Radia Rytm nie mogło zabraknąć niedzielnej mszy świętej z Bazyliki Świętego Krzyża w Warszawie. Była ona retransmitowana o godzinie 9:00 rano. Według redaktorki Barszczak początkowo zrodził się pomysł, aby msza była transmitowana na żywo z kościoła pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika na Manhattanie. Do jego realizacji były jednak konieczne zakupy nowego sprzętu, co wiązało się ze sporymi wydatkami. Zdecydowano się więc na mszę z Warszawy, która tradycyjnie, od 19.09.1980 r.⁶⁶, transmitowana jest w Polsce przez Program Pierwszy Polskiego Radia. Dość szybko stała się ona nieodłączną częścią niedzielного programu⁶⁷.

Wśród porannych niedzielnych propozycji – między godzinami 7:00 a 12:00 – dominowały programy o profilu katolickim. W początkowym okresie działalności stacji emitowano między innymi *Historię filozofii po góralsku według ks. prof. Józefa Tischnera*. Po raz pierwszy odnajdujemy ją w ramówce z 2003 r., jako nadawaną tuż przed mszą świętą, o godzinie 8:45⁶⁸.

Program ks. Tischnera był obecny w ramówce Radia Rytm do połowy 2005 r. Później czas przed niedzielną mszą świętą wypełniały: audycja ks. Krzysztofa Wieliczki „Głos z Amerykańskiej Częstochowy” oraz „Godzina różańcowa ojca Justyna”⁶⁹.

---

⁶⁵ *Ibidem*.

⁶⁶ Dekretem z 19.09.1980 r. ks. kardynał Stefan Wyszyński ustanowił Kościelną Redakcję Transmitowanej Mszy Świętej przy kościele św. Krzyża w Warszawie. Pierwsza Msza św. Radiowa została odprawiona 21.09.1980 r. Dane zamieszczone na stronie: www.swkrzyz.pl/index.php/historia/najwazniejsze-daty [dostęp: 24.04.2015 r.]

⁶⁷ B. Klimek, *Wywiad z Agnieszką Barszczak...*

⁶⁸ Dane archiwalne zamieszczone na stronie: www.web.archive.org/web/20040207021443/http://www.radiorytm.com/skr/h_fil/sk_h_filoz.htm [dostęp: 26.06.2012 r.]

⁶⁹ Dane archiwalne zamieszczone na stronie: www.web.archive.org/web/20060717234648/http://www.radiorytm.com/pro/niedziela.html [dostęp: 26.06.2012 r.]

Jedną z audycji nadawanych w niedzielne przedpołudnia była również „Strefa wiary” prowadzona przez paulina z parafii św. Stanisława Biskupa i Męczennika na Manhattanie⁷⁰ – o. Michała Czyżewskiego. Po raz pierwszy wyemitowano ją w grudniu 2005 r. Ojciec Michał początkowo wyszedł z inicjatywą przygotowania przez młodzież czterech spotkań adwentowych i przedstawienia ich na antenie RR. Ówczesna menedżerka radia Renata Krasoń przyjęła tę propozycję z dużym zainteresowaniem, zasugerowała również dalszą współpracę poprzez tworzenie cyklicznego programu o charakterze katolickim. Zależało jej przy tym, aby w takiej audycji przedstawiać także problemy codziennego życia nowojorskiej Polonii oraz działalność parafii znajdującej się w centrum Manhattanu, a przez to chętnie odwiedzanej przez ludzi z całego świata. Ojciec Michał, po uzyskaniu zgody prowincjała zakonu paulinów o. Lucjusza Tyrasińskiego⁷¹, rozpoczął cotygodniową współpracę z RR. Półgodzinne audycje nadawane były w każdą niedzielę o godzinie 11:30 i zamykały poranny blok programów katolickich. Nazwa „Strefa wiary” wymyślona została przez o. Michała, natomiast muzyczną zapowiedź programu przygotował redaktor Maślanka, wykorzystując fragment utworu grupy „Arka Noego” pt. *Święty, święty uśmiechnięty*⁷².

Dla o. Czyżewskiego tworzenie własnego projektu radiowego było nowym doświadczeniem. Mógł jednak liczyć na pomoc dziennikarzy radia. Zdobytą w ten sposób wiedzę i umiejętności wykorzystał w swojej dalszej pracy radiowca amatora⁷³. Niedzielne obowiązki często uniemożliwiały duchownemu prowadzenie audycji na żywo, dlatego też były one nagrywane wcześniej. Program rozpoczynały rozważania Ewangelii z danej niedzieli, następnie emitowano piosenkę, a po niej podejmowano tematy, których wybór z reguły uzależniony był od kalendarza liturgicznego. Twórca „Strefy wiary” w swojej pracy radiowej często wychodził do ludzi, nagrywając ich wypowiedzi czy śpiew. Szczególną okazję do tego typu działalności dawały mu pielgrzymki, które odbywał do miejsc kultu religijnego w Stanach Zjednoczonych i w Polsce. Zebrany w ten sposób materiał samodzielnie opracowywał i przekazywał bezpośrednio do studia.

---

⁷⁰ **Parafia św. Stanisława Biskupa i Męczennika** na Manhattanie została założona pod koniec XIX w. i jest jedną z najstarszych polskich parafii rzymskokatolickich w USA. Jej siedziba mieści się w Nowym Jorku przy 101 E 7th St Jest obecnie jedyną polską rzymskokatolicką parafią na Manhattanie.

Zob. D. Piątkowska, *Polskie kościoły...* s. 59 i 80; D. Piątkowska, *Wyspa Wiary...* s. 9.

⁷¹ O. Lucjusz Tyrasiński otrzymał nominację na quasi-prowincjała paulinów w USA w 1996 r. D. Piątkowska, *Od Polskiej...* s. 218.

⁷² Piosenka pochodzi z pierwszego albumu zespołu („A gu gu”), wydanego w 2000 r.

⁷³ O. Michał Czyżewski w ten sposób opisuje swoją późniejszą działalność radiową: „Kiedy miałem już doświadczenie z pracy w RR, rozpoczęła się także moja współpraca z nowojorskim Radiem 910. Polegała ona na cotygodniowych telefonicznych relacjach, w których przedstawiałem istotne dla parafii wydarzenia. Obecnie zostały zakończone rozmowy z władzami tego radia, dotyczące pojawienia się na jego antenie audycji religijnych”. B. Klimek, *Wywiad z o. Michałem Czyżewskim*, Nowy Jork, 2.11.2009 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

Takie relacje, emitowane później w cyklu „Strefy wiary”, powstały między innymi w trakcie wizyty w sanktuarium Matki Bożej Świątobodzkiej w Miedniewicach czy w Drzewicach – rodzinnej miejscowości o. Czyżewskiego. Przy tej okazji zakonnik przybliżał słuchaczom te wyjątkowe miejsca i związanych z nimi ludzi⁷⁴.

Do „Strefy wiary” często zapraszano gości. Byli to kapłani, siostry zakonne, a także osoby świeckie. W tej niedzielnej audycji często przybliżano słuchaczom biografie świętych. Mówiono między innymi o życiu i działalności Faustyny Kowalskiej, Maksymiliana Kolbego czy ks. Jerzego Popiełuszki. Podejmowano tematy związane ze Światowym Dniem Młodzieży. We wrześniu prezentowano historie ludzi, których połączyła katastrofa World Trade Center. W jednej z takich audycji przedstawiono relację Leokadii Głogowskiej⁷⁵, która 11 września 2001 r. – w dniu ataku – pracowała w WTC⁷⁶. W audycji o. Michała gościła również Danuta Piątkowska. Cały program bardzo często opatrzone był prostymi komentarzami dotyczącymi Ewangelii. Co kilka tygodni emitowano krótkie serwisy tworzone przez biuro prasowe Jasnej Góry. Ojciec Czyżewski podkreślał, iż jego audycja utrzymana była w duchu nowej ewangelizacji. „Strefa wiary” stanowiła dla niego namacalny dowód, że Kościół jest żywy, że tworzą go ludzie, również młodzi, zaangażowani w życie religijne⁷⁷.

Oprócz programu „Strefa wiary” o. Michał prowadził w RR rekolekcje podczas wielkiego postu i adwentu. W ich ramach również prezentowano muzykę i zapraszano gości. Sporo ciekawych audycji religijnych pozyskiwano również z Polskiego Radia⁷⁸. Stałe miejsce w programie Radia Rytm zajmował również „Dziennik Radia Watykańskiego”, który emitowano na żywo za pośrednictwem Polskiego Radia każdego dnia o godzinie 10:15⁷⁹.

MAGIA RADIA

Radio przyciągało wielu ludzi z pasją, niebanalnymi zainteresowaniami czy po prostu specjalistów w swoich profesjach, którzy chcieli z nim współpracować. Wśród osób, które należały do grona współpracowników, byli: Elżbieta Baumgartner⁸⁰, Michael Musa

---

⁷⁴ *Ibidem*.

⁷⁵ Życie Leokadii Głogowskiej opisuje Janusz Ratuszko w książkach: *Więcej niż być*, Fundacja Nowa Przyszłość, Szczecinek 2003; *Więcej niż być. Postscriptum*, Fundacja Nowa Przyszłość, Szczecinek 2004.

⁷⁶ L. Głogowska, *Jak uciekałam z World Trade Center*, „Niedziela. Tygodnik Katolicki”, 2008, nr 36, s. 10-11.

⁷⁷ B. Klimek, *Wywiad z o. Michałem Czyżewskim...*

⁷⁸ *Ibidem*.

⁷⁹ B. Klimek, *Wywiad z Agnieszką Barszczak...*

⁸⁰ Patrz więcej: Słowniczek biograficzny.

Obregon, Krystyna Mysura, Janusz Pogorzelski⁸¹, Artur Dołęga⁸², Marek Różański⁸³, Anna Doda, Kama Krasińska, Janusz Sporek⁸⁴ czy Jerzy Majcherczyk⁸⁵.

Wspomniana wcześniej Elżbieta Baumgartner współpracę z Radiem Rytm rozpoczęła w 2005 r. Prowadziła audycję pt. „Sukces w Ameryce”, która ukazywała się w każdy wtorek miesiąca o 19:30. Była to pogadanka trwająca z reguły do dziesięciu minut. W każdym programie pojawiały się praktyczne wskazówki z różnych dziedzin. Autorka przejrzyście odnosiła się do kwestii podatkowych, radziła, jak stawiać pierwsze kroki w USA, gdzie szukać pracy, jak starać się o zieloną kartę, w jaki sposób założyć własną firmę, jak zarządzać pieniędzmi, zabezpieczyć siebie i rodzinę, oszczędzać na podatkach, gdzie kształcić dzieci, w co inwestować. Poruszała tematy związane z prawem spadkowym. Współpraca z Radiem Rytm miała charakter wymienny. W zamian za bezpłatną reklamę przygotowywała audycję, która wzbogacała ofertę stacji⁸⁶.

Baumgartner zakończyła współpracę z Radiem Rytm w 2009 r. z powodu zmian personalnych, jakie miały miejsce w tej rozgłośni⁸⁷.

Michael Musa Obregon – adwokat i były prokurator stanu Nowy Jork, członek nowojorskiego Stowarzyszenia Prawników Kryminalnych i Emigracyjnych – początkowo wraz z Iwoną Kurek, a później z Aliną Strzelec udzielał porad prawnych. Podejmowali tematy związane z prawem emigracyjnym, rodzinnym, kryminalnym i federalnym. Odnosili się między innymi do takich kwestii, jak: wizy, zmiana statusu prawnego osoby, obrona przed deportacją, przemoc w rodzinie, nielegalne posiadanie broni, narkotyków, kradzieże, rozboje czy pobicia⁸⁸.

Podobną tematykę omawiała Krystyna Mysura – urzędniczka zatrudniona w biurze gubernatora stanu Nowy Jork. Poruszała głównie kwestie związane z amerykańskim prawem imigracyjnym.

Współpracę z Januszem Pogorzelskim nawiązała Renata Krasoń, chcąc przybliżyć słuchaczom problematykę obrotu nieruchomościami. Audycja zatytułowana „Kupujemy nowy dom” na stałe zagościła w radiowej ramówce od maja 2003 r. Emitowano ją we wtorki początkowo od godziny 11:20⁸⁹, później od 11:30 do 12:00⁹⁰.

---

⁸¹ *Ibidem.*

⁸² *Ibidem.*

⁸³ *Ibidem.*

⁸⁴ *Ibidem.*

⁸⁵ *Ibidem.*

⁸⁶ B. Klimek, *Wywiad z Elżbietą Baumgartner...*

⁸⁷ *Ibidem.*

⁸⁸ B. Klimek, *Wywiad z Agnieszką Barszczak...*

⁸⁹ Dane archiwalne zamieszczone na stronie: www.web.archive.org/web/20031002212511/http://www.radiorytm.com/ram/sk_ram/wt.htm [dostęp: 26.06.2012 r.]

⁹⁰ Dane archiwalne zamieszczone na stronie: www.web.archive.org/web/20060717234807/http://www.radiorytm.com/pro/wtorek.html [dostęp: 26.06.2012 r.]

Tematyka audycji dotyczyła głównie kupna i sprzedaży domów, zróżnicowania cen mieszkań w zależności od lokalizacji, wkładu własnego, dostępnych programów bankowych umożliwiających kredytowanie zakupu oraz warunków, jakie należało spełnić, aby uzyskać środki z tego źródła, wynajmu mieszkań, sporządzania i rozwiązywania umów, a także problemów z uzyskaniem odpłatności za czynsz. W marcu 2009 r. kryzys na amerykańskim rynku nieruchomości po części wpłynął na decyzję o zakończeniu emisji programu. Innym, istotnym powodem były zmiany w samym Radiu Rytm. Po przeniesieniu jego siedziby audycja ukazywała się raz na dwa tygodnie, później raz w miesiącu⁹¹.

Brak wiedzy w środowisku polonijnym na tematy finansowo-konsumenckie zrodził pomysł audycji „Z finansami na ty”. Artur Dołęga, autor tego programu, sam zaproponował współpracę kierownictwu radia. Program ukazywał się od 2005 r. zawsze w pierwszy wtorek miesiąca i trwał pół godziny. Podejmowane tematy dotyczyły przede wszystkim: spadków, finansowania wyższej edukacji, bezpiecznych inwestycji, oszczędności podatkowych czy budżetu. Poruszano także sprawy planowania emerytalnego, inflacji, stanu gospodarki, giełdy, wyżu demograficznego oraz amerykańskiej „Social Security”. W audycji mogli brać udział słuchacze, którzy zresztą chętnie dzwoniли⁹². Powodem, dla którego w 2009 r. audycja zniknęła z anteny, co zresztą zbiegło się z przeniesieniem siedziby radia z Manhattanu na Greenpoint, były nie tylko problemy finansowe stacji, ale też brak inicjatywy jej menedżera⁹³.

Od stycznia 2005 r. w ramówce Radia Rytm pojawiła się audycja Marka Różańskiego zatytułowana „Sponsorship”. Emitowano ją w każdy czwartek pomiędzy godziną 20:30 a 21:00⁹⁴. Prowadzący, którym najczęściej był Robert Skoczypiec, z radiowego studia łączył się telefonicznie z autorem programu, by w ten sposób omawiać zagadnienia związane z emigracją do Kanady, Australii oraz Nowej Zelandii. Poruszano kwestie demograficzne i ekonomiczne, przybliżano historię kraju i opisywano tamtejsze życie, co więcej, podawano praktyczne rady i wskazywano warunki, jakie w myśl obowiązującego prawa należało spełnić, aby się tam osiedlić⁹⁵. Program Różańskiego, mimo że cieszył się sporym zainteresowaniem, został zdjęty z anteny. Powodem były drastyczne zmiany w prawie imigracyjnym Kanady, które odbierały większości Polaków prawo do legalnego osiedlenia się w tym kraju⁹⁶.

---

⁹¹ B. Klimek, *Wywiad z Januszem Pogorzelskim*, Nowy Jork, 19.05.2010 r. (zapis wywiadu z posiadaniu autorki).

⁹² B. Klimek, *Wywiad z Arturem Dołęgą*, Nowy Jork, 20.05.2010 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

⁹³ *Ibidem*.

⁹⁴ Dane archiwalne zamieszczone na stronie: www.web.archive.org/web/20060717234755/http://www.radiorytm.com/pro/czwartek.html [dostęp: 26.06.2012 r.]

⁹⁵ B. Klimek, *Wywiad z Markiem Różańskim*, Nowy Jork, 18.05.2010 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

⁹⁶ *Ibidem*.

Anna Doda – właścicielka sklepu Megapol⁹⁷ – współpracę z Radiem Rytm rozpoczęła w 2006 r. Prowadziła ją do zamknięcia radiostacji. Program z jej udziałem „Megahity z Megapol Music” emitowany był w każdą sobotę przed godziną 11:00. W tym czasie informowała o nowościach na rynku muzycznym i filmowym. Program bardzo często kończył się konkursem, w którym zwycięzcy mogli sami wybrać dowolną płytę z muzyką lub film w sklepie Megapol. Autorka audycji była też jednym z głównych sponsorów imprez, balów i akcji organizowanych przez Radio Rytm⁹⁸.

Kama Krasieńska wraz z Agnieszką Barszczak prowadziła audycje poświęcone bioenergoterapii⁹⁹. Cykl ten nosił tytuł „Tajemnice życia”. Po raz pierwszy pojawił się na antenie w 2003 r. i szybko znalazł sobie stałe miejsce w ramówce. Emitowany był w poniedziałkowe wieczory od godziny 20:30 do 21:00. Jego tematyka koncentrowała się wokół zdrowia i medycyny w ujęciu niekonwencjonalnym. Omawiano różne aspekty medycyny naturalnej, w tym sposoby na dolegliwości zdrowotne. Po raz ostatni premierowy odcinek programu „Tajemnice życia” wyemitowano w 2006 r. przed okresem wakacyjnym¹⁰⁰. Od początku istnienia Radia Rytm Janusz Sporek był często zapraszany gościem: udzielał wywiadów, przyprowadzał do studia różnych artystów. Wraz z nim na antenie występowali światowej sławy pianiści: Alexander Tselyakov, Stanisław Drzewiecki, Beata Bilińska, śpiewaczka Anna Kostrzyńska, dyrygent Sławomir Chrzanowski czy znani muzycy popowi Andrzej Zieliński i Irena Jarocka. W 2003 r. Agnieszka Barszczak zaproponowała mu, aby jego audycja już na stałe znalazła się w ramówce. Program, który emitowano cyklicznie w niedzielne popołudnia, zatytułowano „Spotkania muzyczne Janusza Sporka”. W każdy kolejny odcinek wprowadzał słuchaczy koncert skrzypcowy Jana Sebastiana Bacha, który był swoistym dźwiękowym znakiem rozpoznawczym programu. Autor audycji przybliżał słuchaczom muzykę poważną, jej twórców i wykonawców. Sięgał głównie po dzieła największych kompozytorów. „Muzyczne spotkania...” zniknęły z ramówki w styczniu 2005 r. ze względu na brak środków finansowych. Janusz Sporek wrócił do Radia Rytm w 2008 r., kiedy to, w reakcji na prośby radiosłuchaczy, Lech Pruchnik zaproponował mu współpracę. Audycje, które współprowadzili, miały już inny charakter – utrzymane były w konwencji wywiadu¹⁰¹. Jesienią 2009 r., Sporek zakończył współpracę z Radiem Rytm¹⁰². Miłośnicy małych i dużych przygód mogli znaleźć coś dla siebie w audycji Jerzego Majcherczyka „Dookoła świata z Polonijnym Klubem Podróżnika”. Program, który trafił do ramówki Radia Rytm w 2006 r., był nadawany o stałej porze – w poniedziałki od godziny 11.20 do 12:00.

---

⁹⁷ Sklep Megapol Music ma swoją siedzibę przy 661 Manhattan ave. w Nowym Jorku.

⁹⁸ B. Klimek, *Wywiad z Anną Dodą*, Nowy Jork, 15.02.2010 r. (zapis wywiadu z posiadaniu autorki).

⁹⁹ *Radio Rytm. Księga...*

¹⁰⁰ B. Klimek, *Wywiad z Agnieszką Barszczak...*

¹⁰¹ B. Klimek, *Wywiad z Januszem Sporkiem...*

¹⁰² *Ibidem*.

Tę kilkudziesięciominutową audycję Majcherczyk wypełniał między innymi opowiadaniem o swoich wyprawach. Mówił jednak nie tylko o tych, które miał już za sobą. Czasem dzięki łączom telefonicznym opisywał ciekawe, warte obejrzenia miejsca, do których właśnie docierał, innym razem nadawał relacje na żywo¹⁰³.

Zapraszał do studia znamienitych gości, przybliżał też dokonania polskich odkrywców i badaczy. Dzięki niemu słuchacze mogli poznać podróżnika i polarnika Marka Kamińskiego czy himalaistę Andrzeja Zawadę. Majcherczyk przygotował wiele programów edukacyjnych, w których udzielał pożytecznych rad, na przykład jak podróżować po Ameryce, z jakimi obostrzeniami prawnymi można się spotkać, co należy zabrać na wyprawę, jaki sprzęt ze sobą zabrać itp.¹⁰⁴

Z Radiem Rytm na początku jego działalności współpracował również aktor Grzegorz Heromiński¹⁰⁵. W latach 2002–2003 prowadził audycję satyryczno-kabaretową zatytułowaną „Radiowy tygiel”. Program ten, realizowany przez Roberta Skoczypca, pojawiał się cyklicznie w każde niedzielne popołudnie między 13:20 a 16:00¹⁰⁶. Autor w zabawny sposób komentował bieżące wydarzenia polonijne.

Heromiński, jak przyznał, sam zgłosił się do Radia Rytm, proponując współpracę i pomysł na program. Audycja miała być adresowana głównie do ludzi starszych. Założenie było proste: sporo muzyki, a w przerwach wiele informacji na temat wydarzeń kulturalnych i artystycznych. Wśród nich znalazły się nie tylko zapowiedzi konkretnych imprez w Nowym Jorku czy New Jersey, ale także relacje z nich. Był czas na wiersze, choćby Wisławy Szymborskiej, czy na opowieści o amerykańskich zwyczajach. Audycję charakteryzowała wyjątkowa atmosfera, której zasadniczym elementem był bezpośredni, stały kontakt ze słuchaczami. w radiu pracował społecznie, ale też radio zapewniało mu większą rozpoznawalność w środowisku polonijnym, a to z kolei dawało możliwość występów na imprezach¹⁰⁷. Ważne miejsce w gronie współpracowników Radia Rytm zajmował Marian Żak¹⁰⁸. Pojawiał się na antenie głównie przy okazji większych wydarzeń kulturalnych, jak choćby festiwalu chopinowskiego, zawsze jednak służył informacją. Dzięki niemu w radiowym studiu gościło wielu artystów, którzy brali udział w cotygodniowych spotkaniach w klubie „Europa”¹⁰⁹ na Greenpoincie w organizowanych przez niego imprezach „Arts Night”.

---

¹⁰³ B. Klimek, *Wywiad z Jerzym Majcherczykiem*, New Jersey, 6.06.2010 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

¹⁰⁴ *Ibidem*.

¹⁰⁵ Patrz więcej: Słowniczek biograficzny.

¹⁰⁶ Dane archiwalne zamieszczone na stronie: www.web.archive.org/web/20031002195400/http://www.radiorytm.com/ram/sk_ram/ndz.htm [dostęp: 26.06.2012 r.]

¹⁰⁷ B. Klimek, *Wywiad z Grzegorzem Heromińskim...*

¹⁰⁸ Patrz więcej: Słowniczek biograficzny.

¹⁰⁹ Siedziba klubu „Europa” znajduje się przy 98 Meserole ave., Brooklyn, NY 11222.

Audycje związane z „New York Dance and Arts Innovation” (NYDAI) – grupą założoną przez Żaka – prowadziła Renata Krasoń. NYDAI była soczewką skupiającą artystów. Stąd czerpano informacje, kto jest w Nowym Jorku i jakie wydarzenia kulturalne będą się działy¹¹⁰.

Na antenie Radia Rytm, niezależnie od serwisu Informacyjnej Agencji Radiowej (IAR), pojawiały się również korespondencje przygotowywane specjalnie i nieodpłatnie przez Wojciecha Cegielskiego¹¹¹.

Od tej współpracy zdecydowała jego przyjaźń z Wojciechem Maślanką, której początki sięgały jeszcze czasów studenckich i pracy w akademickim Radiu RAK w Krakowie. Dzięki temu Cegielski informował słuchaczy między innymi o stanie zdrowia papieża Jana Pawła II, a po jego śmierci o przebiegu uroczystości pogrzebowych w Watykanie. W kwietniu 2008 r. relacjonował pielgrzymkę Benedykta XVI do USA, a w listopadzie tego roku wybory prezydenckie, w których zwyciężył Barack Obama. Gościł na antenie także przy okazji swoich wyjazdów do Iraku, aby opowiedzieć słuchaczom choćby o przygotowaniach do świąt polskich żołnierzy pełniących służbę w tym kraju¹¹².

STRONA TECHNICZNA

Już na początku istnienia radia Stanley Trojaniak podjął decyzję o zakupie nowego sprzętu stanowiącego kompletne wyposażenie radiowego studia.

Od powstania stacji w 2002 r. sprawami technicznymi zajmował się Mariusz Gnap¹¹³. Do współpracy z rozgłośnią zaprosiła go menedżerka Agnieszka Barszczak. W początkowym okresie istnienia radia poważny problem stanowiły linie przesyłowe, przez które przekazywany był sygnał do nadajnika. Do tego konieczne było zbudowanie sieci komputerowej w studiu oraz zorganizowanie całego systemu nadawania. Kolejną ważną kwestią była zmiana nadajnika. Gdy na rynek amerykański wchodziła nowa sieć telefonii komórkowej „Verizon”¹¹⁴, pojawiały się problemy z liniami przesyłowymi, które pociągały za sobą częste przerwy w transmisji programu. Z tego powodu połączenie studia z nadajnikiem stanowiło bardzo poważne zadanie¹¹⁵.

---

¹¹⁰ B. Klimek, *Wywiad z Agnieszką Barszczak...*

¹¹¹ Patrz więcej: Słowniczek biograficzny.

¹¹² B. Klimek, *Wywiad z Wojciechem Cegielskim*, Nowy Jork, 13.11.2008 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

¹¹³ Patrz więcej: Słowniczek biograficzny.

¹¹⁴ **Verizon Communications, Inc.** – amerykański dostawca usług telekomunikacyjnych: telefonii komórkowej, szerokopasmowego dostępu do internetu i telewizji kablowej. Notowany na nowojorskiej giełdzie.

¹¹⁵ B. Klimek, *Wywiad z Mariuszem Gnappem*, Nowy Jork, 23.06.2010 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

Z wykonywaniem obowiązków technika radiowego wiązało się także rozprawianie odbiorników oraz ich naprawa i serwis.

Radio Rytm, podobnie jak inne stacje etniczne, nadawało na jednej z podczęstotliwości FM. Po pierwszych 2-3 miesiącach emisji okazało się jednak, że przyznane pasmo nie obejmowało całości zakładanego obszaru.

W związku z tym rozgłośnia wynajęła nowy nadajnik, który tymczasowo znajdował się na budynku Four Time Square¹¹⁶.

Dzięki nowej częstotliwości sygnał był już bez przeszkód odbierany na wszystkich ważnych dla radia terenach w Nowym Jorku i New Jersey zamieszkałych przez Polonię. Po kilku miesiącach nadajnik został przeniesiony już na stałe na Empire State Building – od 11 września 2001 r. najwyższy nowojorski drapacz chmur. Dzięki tej lokalizacji sygnał pokrywał obszar w promieniu 30 mil, a zatem Nowy Jork, New Jersey oraz Connecticut¹¹⁷. Wcześniej jednak, w okresie przejściowym, Radio Rytm zmuszone było wysyłać sygnał równoległe do dwóch nadajników – co wiązało się ze sporymi problemami technicznymi. Po zmianie anteny zmieniła się również częstotliwość, na której nadawano program, to z kolei pociągnęło za sobą konieczność przestrojenia odbiorników radiowych¹¹⁸.

Niezwykle ważna dla promocji i rozwoju RR okazała się jego strona internetowa – www.radiorytm.com. Już w 2003 r. za jej pośrednictwem rozpoczęto emisję całości programu stacji. Dzięki temu mógł być odbierany prawie na całym świecie¹¹⁹. Innym wyzwaniem była transmisja na żywo programu za pośrednictwem Internetu – „streaming on line”, tak aby słuchacze prawie z każdego miejsca na ziemi mogli słuchać radia. Dzięki temu RR zyskało nowych odbiorców¹²⁰.

Wraz z przeniesieniem rozgłośni na Greenpoint w 2009 r. zmieniono szatę graficzną strony internetowej, a także jej adres: www.radiorytm.e-ctrl.net. Uruchomiono również dwa nowe kanały – w jednym prezentowana była muzyka klubowa, w drugim zaś tak zwane złote przeboje¹²¹.

---

¹¹⁶ **Four Times Square** (Condé Nast Building) – jeden z najwyższych wieżowców w Nowym Jorku znajdujący się przy Times Square. Po zamachu z 11 września 2001 na WTC na budynku zainstalowano nowy przekaźnik, który wykorzystywany jest przez nadawców telewizyjnych i radiowych.

¹¹⁷ B. Klimek, *Wywiad z Agnieszką Barszczak...*

¹¹⁸ B. Klimek, *Wywiad z Mariuszem Gnapem...*

¹¹⁹ B. Klimek, *Wywiad z Agnieszką Barszczak...*

¹²⁰ B. Klimek, *Wywiad z Mariuszem Gnapem...*

¹²¹ *Ibidem*.

Z LUDŹMI I DLA LUDZI

Radio Rytm gościło wielu znanych Polaków. Odwiedzali je nie tylko politycy z pierwszych stron gazet, na przykład Roman Giertych, Andrzej Lepper, ale także działacze społeczni z Polski i z USA reprezentujący różne instytucje. Do radia zapraszani byli konsulowie RP w Nowym Jorku, dyrektor Instytutu Kultury Polskiej w Nowym Jorku Paweł Potoroczyn, Monika Fabijańska, Bożena Kamińska z Centrum Polsko-Słowiańskiego, Magdalena Kapuścińska i Iwona Korga z Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce, przedstawiciele Misji Polskiej przy Narodach Zjednoczonych, Fundacji Kościuszkowskiej, Polsko-Słowiańskiej Federalnej Unii Kredytowej, a także osoby skupione wokół organizacji zajmujących się pomocą prawną dla Polaków mieszkających w Stanach Zjednoczonych¹²². Radio było organizatorem wielu imprez rozrywkowych, na przykład balów, na których spotykali się słuchacze i sympatycy programów ciekawi zobaczyć tych ludzi, których lubili słuchać¹²³. Z reguły były one organizowane na Greenpoincie w salach Centrum Polsko - Słowiańskiego i zawsze spotykały się z wielkim zainteresowaniem Polonii. Uświadamiało to dziennikarzom, jak ważną rolę odgrywa rozgłośnia w tym środowisku¹²⁴. Bale odbywały się dwa razy do roku. Szczególny wymiar miał bal z okazji 5-lecia istnienia Radia Rytm. Ta okrągła rocznica została dostrzeżona także przez władze Nowego Jorku. Burmistrz Michael R. Bloomberg, w liście skierowanym do uczestników gali, napisał: „Polacy, ze wszystkich pięciu dzielnic Nowego Jorku, włączają odbiorniki radiowe Radia Rytm, aby usłyszeć bieżące informacje z ich ojczyzny, jak również aktualności z Nowego Jorku. Jest to jedyny całodobowy, polskojęzyczny program radiowy w tym rejonie i jest on wielkim dobrodziejstwem dla tak ważnej grupy społecznej. z okazji piątej rocznicy powstania programu składam serdeczne gratulacje radiu Rytm oraz wyrażam szacunek dla ich wysiłków dla zjednoczenia Polonii i podkreślania jej polskich korzeni”¹²⁵.

Radio Rytm było także sponsorem medialnym wielu imprez, brało udział w piknikach, koncertach, gdzie rozstawiało swoje promocyjne stoiska. Takie wydarzenia odbywały się głównie w Nowym Jorku oraz New Jersey.

---

¹²² B. Klimek, *Wywiad z Renatą Krasoń...*

¹²³ M. Juszcak, A. Salamon, *Słuchacze nie zawiedli...*

¹²⁴ B. Klimek, *Wywiad z Agnieszką Barszczak...*

¹²⁵ Tłum. własne. List Michaela R. Blooberga do uczestników Urodzinowej Gali Polskiego Radia Rytm, Nowy Jork, 21.04.2007 r. (kopia listu przekazana przez Radio Rytm autorce) „Throughout the five boroughs, Polish-Americans tune to this radio station to hear the latest information from their homeland and learn about issues that affect their lives here in the Big Apple. It is the only all-day, all-night Polish-language radio station in the region, and its presence is a great boon to this important community. On behalf of the residents of New York City, I congratulate Polish Radio RYTM on its fifth anniversary, and salute its efforts to unite our City's Polish residents and connect them with their roots”.

To wsparcie, poza fizyczną obecnością przedstawicieli radia, polegało przede wszystkim na udostępnianiu czasu antenowego organizatorom. Dzięki temu mieli oni okazję do przekazania podstawowych, istotnych informacji na temat danej imprezy, zareklamowania jej wśród radiosłuchaczy, a tym samym zaproszenia zainteresowanych do wzięcia w niej udziału¹²⁶.

Radio wiele razy brało udział w finałach Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy Jerzego Owsiaka¹²⁷. Od 2004 r. współpracowało również z Fundacją Jana Pawła II¹²⁸. Radio było dla imigrantów przede wszystkim przewodnikiem. Dzięki niemu mieli informacje dotyczące praktycznych spraw: jak zalegalizować pobyt, gdzie znaleźć pracę, gdzie szukać ogłoszeń. Przede wszystkim jednak było przyjacielem. Osoba, która przyjechała, bardzo często była zagubiona w Nowym Jorku i właśnie dzięki radiu miała kogoś, kto do niej cały czas mówił po polsku. Szczególnie istotna była pomoc prawna – Polacy mogli zadzwonić i poprosić o potrzebne kontakty. Osoby pracujące w radiu musiały zajmować się wszystkim: redagowaniem informacji, montażem, obsługą konsoly, a także prowadzeniem programu. Co więcej – organizowali imprezy, prowadzili sprzedaż odbiorników, kaset do nauki języka angielskiego, udzielali porad. Wszyscy dziennikarze pracujący w Radiu Rytm: Agnieszka Barszczak, Renata Krasoń, Robert Skoczypiec, Wojciech Maślanka, Ewa Jaczyński i Mariusz Wolf mieli wyższe wykształcenie i doświadczenie w pracy radiowej, zdobyte jeszcze w Polsce. Dla każdego z nich radio stało się drugim domem. Oferując profesjonalizm, entuzjazm, pomysły, poświęcając swój wolny czas, właściwie z niczego stworzyli dobre radio. Ci młodzi zapaleńcy starali się, może podświadomie konkurując, jak najbardziej uatrakcyjnić ofertę stacji, a przez to przyciągnąć do odbiorników jak najszerszy krąg słuchaczy. Nie dziwi zatem popularność RR oraz szerokie grono społecznych współpracowników. Atmosfera panująca w maleńkim i ciasnym studiu na 7. piętrze budynku przy 1133 Broadway na Manhattanie przyciągała rzesze gości, a niewygody nie przeszkadzały w intensywnej pracy nad ulepszaniem programu.

ZMIANY REDAKCYJNE

W 2009 r. nastąpiły istotne zmiany w zespole redakcyjnym stacji. W tym czasie rozgłośnie opuścili między innymi: Wojciech Maślanka, Renata Krasoń oraz Mariusz Wolf. Pociągnęło to za sobą konieczność zatrudnienia ich zastępców, którzy prowadziliby

---

¹²⁶ B. Klimek, *Wywiad z Agnieszką Barszczak...*

¹²⁷ B. Klimek, *Wywiad ze Stanleyem Trojaniakiem...*

¹²⁸ Siedziba nowojorskiej Fundacji Jana Pawła II (New York Society of the John Paul II Foundation) znajduje się przy 134 Greenpoint ave. Brooklyn, NY 11222.

codzienny program oraz przygotowywałyby audycje autorskie. W ten sposób z RR związały się: Anna Antosiewicz¹²⁹, Dorota Surmacz¹³⁰, Marta Kustek¹³¹.

Antosiewicz trafiła do Radia Rytm z ogłoszenia zamieszczonego w „Nowym Dzienniku”. Po przyuczeniu rozpoczęła pracę w czerwcu 2009 r. w tym czasie oprócz niej w rozgłośni pracował jedynie nowy menedżer – Lech Pruchnik¹³². Prowadziła kilka audycji: „Kulturalny relax z Radiem Rytm”, „Happy hours” oraz „Kogel-magiel”.

„Kulturalny relax...” ukazywał się w każdy poniedziałek od 18:00 do 20:00. Autorka poruszała w nim tematy współczesnego kina i literatury polskiej. W programie tym mogli brać udział słuchacze chcący się wypowiedzieć na temat danego filmu czy książki¹³³.

Program „Happy hours” emitowano w każdy czwartek od 18:00 do 20:00. Autorka, udostępniła radiową antenę słuchaczom, z którymi dyskutowała między innymi o konformizmie, wspominała komunizm, rozmawiała o stereotypach, różnicy pokoleniowej czy o różnicach pomiędzy kulturą polską i amerykańską¹³⁴.

„Kogel-magiel” zyskał sobie miano najbardziej kontrowersyjnej audycji Radia Rytm. Program ten ukazywał się w piątki od 17:00 do 20:00. Anna Antosiewicz z Dorotą Surmacz czas ten wypełniały rozmowami o celebrytach, przybliżając słuchaczom plotki z prywatnego życia ludzi znanych z telewizji i pierwszych stron gazet¹³⁵.

Dorota Surmacz pracę w radiu rozpoczęła w sierpniu 2009 r. Oprócz stałych punktów programowych prowadziła także audycje autorskie – piątkowy „Kogel-magiel” wspólnie z Antosiewicz oraz „Listę przebojów” emitowaną w soboty od godziny 19:10 do 22:00. Dorota Surmacz przygotowywała również „Wyspę marzeń” oraz „Koncert życzeń”. Były to programy emitowane w niedziele. Pierwszy z nich pojawił się na antenie w październiku 2009 r. w tej dwugodzinnej audycji, która rozpoczynała się o godzinie 18:00, centralne miejsce zajmowały wywiady ze słuchaczami. Ich tematyka była bardzo różna, jak różni byli bohaterowie, jednak prowadząca zawsze pytała o sukcesy, o plany na przyszłość, o małe i wielkie marzenia.

Zawieszenie działalności Radia Rytm w styczniu 2010 r. dla obu redaktorek oznaczało zwolnienie z pracy. Z anteny zniknęły wszystkie tworzone przez nie programy¹³⁶.

Z Radiem Rytm związana była również Marta Kustek. W czerwcu 2008 r., prowadząc akcję promocyjną „Schudnij z nami” dla dra Janusza Witkowskiego. W styczniu 2009 r. do radiowej ramówki włączono również program zatytułowany „Porozmawiajmy”.

---

¹²⁹ Patrz więcej: Słowniczek biograficzny.

¹³⁰ *Ibidem*.

¹³¹ *Ibidem*.

¹³² B. Klimek, *Wywiad z Anną Antosiewicz*, Nowy Jork, 15.05.2010 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

¹³³ *Ibidem*.

¹³⁴ *Ibidem*.

¹³⁵ *Ibidem*.

¹³⁶ *Ibidem*.

Od tego czasu każdy czwartkowy wieczór od godziny 20:30 do 22:00 był zarezerwowany w Radiu Rytm na dyskusje ze słuchaczami¹³⁷. Rozmawiano na różne tematy, niekiedy bardzo od siebie odległe czy zupełnie ze sobą niezwiązane. Taki zresztą był pomysł autorki na tę audycję. Zaproszono do studia psychologów: Małgorzatę Walek oraz Katarzynę Lenarczyk. W audycji „Porozmawiajmy” gościł również Dariusz Wójcik prowadzący grupy anonimowych alkoholików, który poruszał kwestie uzależnień. w programie bywali też konsulowie RP w Nowym Jorku Krzysztof Kasprzyk i Paweł Balcerzak, którzy przedstawiali bieżące prace konsulatu oraz problemy najczęściej zgłaszane przez Polaków mieszkających w USA¹³⁸.

W ramach akcji promującej stację Marta Kustek przygotowała projekt pod nazwą „Blender”. Jego hasło reklamowe: „Blender – Music for all”¹³⁹ nie pozostawiało wątpliwości, że to przedsięwzięcie miało szersze założenia. Głównym celem akcji było nie tylko promowanie Radia Rytm, ale też prezentowanie młodych, zdolnych artystów z wielu krajów i upowszechnianie pozytywnego wizerunku Polaków w środowisku amerykańskim. Ważnym założeniem „Blendera” było także popularyzowanie polityki wielokulturowości¹⁴⁰. Do projektu przystąpili i czynnie go wspierali: Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, dziennik „Super Express”, portale internetowe Bazarynka.com i MojeNYC.com oraz Iwonayoga Studio. Pierwsza edycja „Blendera” odbyła się 21 lutego 2009 r. w restauracji Public Assembly¹⁴¹. Wystąpiły w niej trzy grupy: „The Crazy Piano Guy” z Collinem Huggiesem¹⁴², „Acappella Soul”¹⁴³ oraz „The House of Waters” z Maksem ZT¹⁴⁴. Każdy z tych wykonawców zaprezentował oryginalny styl, wynikający z połączenia rytmów etnicznych z nowoczesnymi brzmieniami. Realizacja „Blendera” doprowadziła do konfliktu z Lechem Pruchnikiem, w wyniku czego Marta Kustek zdecydowała się zakończyć swoją współpracę z Radiem Rytm¹⁴⁵.

---

¹³⁷ B. Klimek, *Wywiad z Martą Kustek*, Nowy Jork 19.06.2010 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

¹³⁸ *Ibidem*.

¹³⁹ w dosłownym tłumaczeniu „Blender – Muzyka dla wszystkich”.

¹⁴⁰ B. Klimek, *Wywiad z Martą Kustek...*

¹⁴¹ Restauracja Public Assembly mieści się w dzielnicy Brooklyn, na rogu 70 North i 6th St.

¹⁴² **Collin Huggies** – dyrektor szkoły baletowej w Nowym Jorku, pianista znany z występów na nowojorskich ulicach. Dane zamieszczone na stronie: www.colinhuggins.com [dostęp: 26.06.2012 r.]

¹⁴³ **Acappella Soul** – kwartet wokalny z Nowego Jorku, na którego repertuar składają się głównie przeboje

z lat 60. Dane zamieszczone na stronie: www.acapellasoul.com/live/ [dostęp: 26.06.2012 r.]

¹⁴⁴ **Max ZT** – wirtuoz gry na cymbałach. Dane zamieszczone na stronie: www.maxzt.com [dostęp: 26.06.2012r.]

¹⁴⁵ B. Klimek, *Wywiad z Martą Kustek...*

BRAK OTWARTEJ CZĘSTOTLIWOŚCI ŹRÓDŁEM FINANSOWYCH PROBLEMÓW

Początkowo radio finansowane było wyłącznie ze środków przekazywanych przez Stanleya Trojaniaka. Nieznanej na rynku rozgłośni, bez ugruntowanej marki, trudno było pozyskać reklamodawców, a tym samym zdobyć fundusze na działalność. Początki radia przypadły na bardzo trudny czas w Stanach Zjednoczonych, wydarzenia, które miały miejsce 11 września 2001 r. pociągnęły za sobą kryzys gospodarczy. Reklamodawcy zaczęli wycofywać się z rynku. Ci zaś, którym wiodło się dobrze, również niechętnie wydawali pieniądze, nie wiedząc, co wydarzy się w najbliższej przyszłości. Z czasem, kiedy radio zdobyło już słuchaczy i ugruntowało swoją pozycję w środowisku polonijnym, pozyskiwanie reklamodawców stało się łatwiejsze. Był to jednak proces powolny. Pieniądze stanowiły poważny problem, ale stopniowo rozgłośnia zaczęła radzić sobie nieco lepiej¹⁴⁶. Niemalże od początku reklama w Radiu Rytm była domeną Grażyny Szczepaniak¹⁴⁷. Wspominając swoje pierwsze miesiące w rozgłośni Trojaniaka, przyznała, że rozpoczęła od przygotowania specjalnego folderu, który przeznaczony był dla potencjalnych reklamodawców. Zawierał on podstawowe, najistotniejsze informacje: o zasięgu radia, przedziałach wiekowych, w których grupowali się słuchacze, czy o firmach, które promowały się dotychczas na antenie. Istotnym czynnikiem była też lokalizacja rozgłośni – co również zostało podkreślone w tym opracowaniu. Dzięki temu także Radio Rytm dla wielu znamienitych osób – reprezentantów polskiego świata polityki, kultury czy biznesu – niejednokrotnie znajdowało się na liście obowiązkowych przystanków¹⁴⁸.

Władze rozgłośni, starając się dotrzeć ze swą ofertą do jak największego grona odbiorców, przysyłały informacje o swojej działalności także za pośrednictwem poczty. W takiej korespondencji zwracano między innymi uwagę na zasięg rozgłośni obejmujący trzy stany: Nowy Jork, New Jersey i Connecticut, licznie zamieszkiwane przez Polonię. Wskazywano ponadto na całodobowe nadawanie oraz elementy ramówki, w której, jak podkreślano, obok stałych pozycji: serwisów informacyjnych, wywiadów czy porad dla emigrantów, dominowała polska muzyka¹⁴⁹. Wszystkie te informacje były nieodzowne w trakcie rozmów z właścicielami czy przedstawicielami firm. Szczepaniak podkreślała, że takie negocjacje nie były proste i oczywiście nie zawsze kończyły się sukcesem¹⁵⁰. Radio utrzymywało się głównie z dochodów z reklam, te zaś nie były wystarczające, z trudem pokrywały wydatki osobowe, a także związane z nadawaniem i funkcjonowaniem studia.

---

¹⁴⁶ B. Klimek, *Wywiad z Agnieszką Barszczak...*

¹⁴⁷ Patrz więcej: Słowniczek biograficzny.

¹⁴⁸ B. Klimek, *Wywiad z Grażyną Szczepaniak*, South Amboy, New Jersey, 24.02.2010 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

¹⁴⁹ Na podstawie Listu Renaty Krasoń do reklamodawców z dnia 23.01.2004 r. udostępnionego przez Radio Rytm (kopia listu w posiadaniu autorki).

¹⁵⁰ B. Klimek, *Wywiad z Grażyną Szczepaniak...*

W związku z tym w zdobywanie funduszy zaangażowali się pozostali pracownicy rozgłośni. Co więcej, dziennikarze sami przygotowywali poszczególne spoty. „Na pewno nie były to profesjonalne reklamy – przyznała Grażyna Szczepaniak. – Dziennikarze robili je chałupniczo. Nie było pieniędzy, żeby ktoś robił je w Polsce, to byłby ogromny koszt. Robiliśmy je tak, aby wystarczały dla polonijnego słuchacza”¹⁵¹.

Cena reklamy była uzależniona przede wszystkim od pory emisji, a także jej długości.

Spoty nadawane w dni powszednie w godzinach porannych (od 6:00 do 9:00) oraz wieczornych (od 18:00 do 21:00) były najdroższe – w tym bowiem czasie program radiowy słuchany był przez największą liczbę odbiorców. Dość wysoka była cena reklamy w sobotę oraz niedzielę. Z jednej strony był to wynik dużej słuchalności, z drugiej samej ramówki, według której program weekendowy miał odmienny charakter. To pociągało za sobą ograniczenia w emisji reklam. Koszty reklamy można było ograniczyć poprzez zakup pakietów miesięcznych.¹⁵² Możliwość przeprowadzenia bezpłatnej, kilkunastominutowej rozmowy na antenie stanowiła kolejną zachętę dla podmiotów rozważających współpracę z radiem. Był to czas dla reklamodawcy, w którym mógł dokładnie przybliżyć prowadzoną przez siebie działalność, a tym samym dać się lepiej poznać słuchaczom¹⁵³. Radio Rytm borykało się z jednym podstawowym problemem – nadawało sygnał kodowany, który nie docierał do szerokiego grona słuchaczy. Gdyby ta polonijna rozgłośnia była ogólnodostępna, nowe czy też bogatsze firmy, w tym firmy amerykańskie, zapewne częściej byłyby obecne na jej antenie. Częściowo tę sytuację poprawiło rozpoczęcie emisji programu za pośrednictwem internetu. Mimo tych ograniczeń w Radiu Rytm pojawiały się reklamy takich firm, jak: PLL LOT, biura podróży Greenpoint Travel oraz Doma Travel, firma telekomunikacyjna Word Discount Telecommunications (WDT), agencja impresaryjna PMB Music Production Piotra Byczkowskiego. Promowały się również polskie sklepy czy restauracje. Niejednokrotnie w zamian za reklamę fundowano wycieczki, bilety na spektakle teatralne oraz inne cenne przedmioty, które stanowiły nagrody w radiowych konkursach i quizach¹⁵⁴. Rozgłośnia starała się także pozyskiwać środki z budżetu polskiego. W tym celu składała wnioski o dotacje do Zarządu Krajowego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”¹⁵⁵.

---

¹⁵¹ *Ibidem*.

¹⁵² Szczegółowe dane zawarto w tabeli A4.

¹⁵³ Na podstawie Listu Renaty Krasoń do Duke Agency z dnia 28.09.2004 r. udostępnionego przez Radio Rytm (kopia listu w posiadaniu autorki).

¹⁵⁴ *Ibidem*.

¹⁵⁵ **Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”** – organizacja pozarządowa powołana w lutym 1990 r. z inicjatywy marszałka Senatu RP pierwszej kadencji prof. Andrzeja Stelmachowskiego. Do celów, które realizuje stowarzyszenie, należy zaliczyć m.in.: inspirowanie, wspomaganie i prowadzenie wszechstronnej współpracy Polonii oraz Polaków z zagranicy z Ojczyzną w dziedzinach: oświaty, nauki, kultury, religii, gospodarki, turystyki i sportu; pogłębianie w Polsce wiedzy o Polonii i emigracji; obronę praw polskiej mniejszości narodowej oraz działanie na rzecz rozwoju

Pozyskanie takich funduszy wiązało się z koniecznością spełnienia szeregu wymogów formalnych. Mimo to pierwsza menedżerka Radia Rytm zdecydowała się walczyć także o te pieniądze. „Każdego roku Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” dysponowało pieniędzmi, które były przeznaczone na działalność organizacji polonijnych na świecie – mówiła w wywiadzie Agnieszka Barszczak. – Były tam też fundusze na wspieranie mediów polonijnych na świecie. Przez dobrych parę lat starałam się uzyskać te środki.

Z tym, że to nie było łatwe. Radio było początkujące i pewnie przez to pierwsze podania o wsparcie nie były akceptowane. [...] Takie dofinansowanie otrzymaliśmy trzy razy”¹⁵⁶.

Z informacji przekazanych przez Biuro Zarządu Krajowego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” wynika, że Radio Rytm w latach 2005–2007 otrzymało dotacje trzykrotnie, odpowiednio w wysokości: 25 000, 10 800 i 30 000 złotych¹⁵⁷. Dane te zostały skorygowane przez Kancelarię Senatu RP. Według tego źródła wysokość wsparcia w 2005 r. osiągnęła kwotę 35 000 zł¹⁵⁸. Był to jednak niewielki procent rocznych wydatków rozgłośni i nie mógł znacząco wpłynąć na poprawę jej sytuacji ekonomicznej¹⁵⁹.

Dochody z reklam nie były duże. Po tym, jak radio zrezygnowało z miesięcznego abonamentu, podejmowano różne inicjatywy, które w swoim założeniu miały przynieść dodatkowe środki na jego działalność. Jedną z nich polegała na wysyłaniu do słuchaczy z okazji świąt ankiet, życzeń czy drobnych prezentów w zamian za wsparcie finansowe. Osoby, które udzieliły takiej pomocy, brały udział w losowaniu nagród. Po raz ostatni miało to miejsce na Boże Narodzenie 2007 r.¹⁶⁰

ZAKOŃCZENIE DZIAŁALNOŚCI

We wrześniu 2008 r. na stanowisku menedżera Radia Rytm Renatę Krasoń zastąpił Lech Pruchnik. Rok 2009 to okres wielu zmian. W tym czasie z rozgłośni odeszli między innymi: Wojciech Maślanka, Renata Krasoń, Mariusz Wolf. Z ich odejściem zniknęło wiele programów, na przykład wszystkie autorskie programy muzyczne Maślanki.

---

regionalnego. Dane zamieszczone na stronie: http://wspolnota-polska.org.pl/strona/o_stowarzyszeniu,1.html [dostęp: 18.05.2015 r.]

¹⁵⁶ B. Klimek, *Wywiad z Agnieszką Barszczak...*

¹⁵⁷ Dane zawarte w piśmie z dnia 7.09.2010 r. (znak: P-877/09/10) kierowanym przez p.o. dyrektora Biura Zarządu Krajowego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Iwonę Borkowską-Popławską do B. Klimek (list w posiadaniu autorki).

¹⁵⁸ Dane zawarte w piśmie z dnia 17.09.2010 r. (znak: BKS/DPK-131-27456/10/JB) kierowanym przez Kancelarię Senatu Biuro Komunikacji Społecznej Dział Petycji i Korespondencji do B. Klimek (list w posiadaniu autorki).

¹⁵⁹ B. Klimek, *Wywiad z Agnieszką Barszczak...*

¹⁶⁰ *Ibidem*.

Radio znalazło się w bardzo trudnej sytuacji finansowej, w wyniku czego realna była groźba zamknięcia stacji. W niedzielę 26 lipca 2009 r., wyemitowano komunikat, w którym informowano, że radio zawiesza swoją działalność. Powodem tej decyzji były kłopoty finansowe stacji¹⁶¹.

Jednocześnie 28 lipca 2009 r. na stronie internetowej zamieszczono prośbę o wsparcie finansowe stacji, od którego, jak zaznaczono, zależy jej dalszy los.

Ten komunikat, który zawierał także informację o zawieszeniu działalności stacji, emitowany był również na antenie¹⁶².

Według Pruchnika Radio Rytm nie miało być rozgłośnią młodzieżową. Chciał, aby jego odbiorcami byli przede wszystkim ludzie aktywni zawodowo. Uważał, że w takiej sytuacji radio będzie atrakcyjniejsze dla reklamodawców¹⁶³.

Realizacja planów, których celem miała być naprawa sytuacji rozgłośni, zakończyła się fiaskiem. Stacja zawiesiła swoją działalność w 2010 r., ograniczając się jedynie do emisji muzyki.

Faktem jest, że z przyjściem do Radia Rytm Lecha Pruchnika w rozgłośni miały miejsce istotne zmiany. Jakkolwiek przeniesienie siedziby z Manhattanu na Greenpoint było z reguły oceniane pozytywnie, to zmiany kadrowe odbierano zgoła odmiennie. Były one również opisywane przez czasopisma polonijne. Na przykład w wywiadzie dla polonijnego wydania „Super Expressu” Wojciech Maślanka stwierdził: „Zresztą nikt z nas nie mógł patrzeć, jak nowy menedżer stacji, człowiek bez żadnego profesjonalnego doświadczenia, doprowadza lata naszej pracy do ruiny swoimi błędnymi decyzjami. Na tyle skutecznie, że o ile wiem, radio już nie istnieje¹⁶⁴”.

Pytany o problemy, przed jakimi stało Radio Rytm, jego właściciel Stanley Trojaniak przyznał, że rzadko bywał w rozgłośni, a przez to nie dostrzegał wielu rzeczy, które tam się działy. Za sprawy organizacyjne odpowiadał menedżer – taka była jego rola¹⁶⁵. Radio zawiesiło działalność ze względu na brak środków. Na antenie emitowano wprawdzie apele o wsparcie finansowe, jednak kilka tysięcy dolarów, które udało się zebrać dzięki słuchaczom, nie pozwoliło nawet w małej części pokryć kosztów związanych z prowadzeniem rozgłośni¹⁶⁶.

---

¹⁶¹ *Radio Rytm znika z anteny*, „Super Express”, Nowy Jork, 27.07.2009 r. Artykuł zamieszczony na stronie: http://usa.se.pl/nowy-jork/nowy-jork-ameryka/radio-rytm-znika-z-anteny_239088.html [dostęp: 1.09.2011 r.]

¹⁶² Komunikat głosowy umieszczony na stronie www.radiorytm.com/podcast 28.07.2009 r., godz. 14:56 (czas nagrania: 3 min, 16 s). [dostęp: 28.07.2009 r.]. Kopia nagrania w posiadaniu autorki.

¹⁶³ B. Klimek, *Wywiad z Lechem Pruchnikiem*, Nowy Jork, 20.05.2010 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki)

¹⁶⁴ M. Wolf, *Zmiana Szefa w Polskim Radiu 910 AM w Pomonie* Wojciech Maślanka zastąpił Grażynę Bułkę. *Staram się słuchać ludzi*, „Super Express”, 29-31.05.2010 r., s. 12.

¹⁶⁵ B. Klimek, *Wywiad ze Stanleyem Trojaniakiem...*

¹⁶⁶ *Ibidem*.

Stanley Trojaniak jest postacią wyjątkową w środowisku amerykańskiej Polonii. Przez lata finansował radio, które dla Polaków żyjących w Nowym Jorku było prawdziwym oknem na świat, dzięki któremu w nowojorskim eterze można było usłyszeć polski język i polską muzykę. Jest biznesmenem-społecznikiem, który zrozumiał, że swoim sukcesem należy podzielić się z innymi ludźmi. Decyzja o stworzeniu w 2002 r. Radia Rytm była ze wszech miar słuszną i jak pokazały kolejne lata – potrzebną. Funkcjonowanie tej polonijnej rozgłośni jednoznacznie dowodziło, że Polonia potrzebuje swojego radia, z którym może się identyfikować, którego twórcy rozumieją jej problemy i potrzeby. Audycje w ojczystym języku, informacje z Polski, polska literatura i muzyka, ogłoszenia i porady, programy, w których możliwe jest wyrażenie swojej opinii – to wszystko sprawiało, że RR traktowane było w domach wielu Polaków, mieszkających w Nowym Jorku, szczególnie. Dowodem na to były choćby listy słuchaczy do redakcji¹⁶⁷. Przez lata funkcjonowania zyskało sobie rzeszę wiernych słuchaczy, dla których stanowiło prawdziwe okno na świat, było źródłem informacji i porad, dostarczało rozrywki i relaksu. Radio to ludzie – zespół redakcyjny decydujący o obliczu Radia Rytm tworzyli dziennikarze pasjonaci, którzy tej pracy oddawali nie tylko czas, ale i zaangażowanie. Musieli oni jednocześnie wykonywać wiele zadań: od prowadzenia programu, czytania wiadomości, realizacji dźwięku przez montaż, aż po prowadzenie własnych audycji. Ludzie ci stali się dla słuchaczy rzetelnymi informatorami, ale przede wszystkim przyjaciółmi i przewodnikami po nieprzyjaznej dla imigranta amerykańskiej rzeczywistości.

---

¹⁶⁷ *Rodzino Radia Rytm, Jest to ukochane radio mojej żony Alicji, która systematycznie odciąga mnie od [...] brukowego programu [...] tj. Szkła kontaktowego. Moja skromna donacja niech będzie zachętą dla innych w podtrzymywaniu działalności tegoż Radia. Żona uwielbia Wojtkę Maślankę mimo Jej wieku. [...].* z listu Jana Dąbkowskiego z Nowego Jorku do redakcji Radia Rytm z dnia 23.12.2007 r. (kopia listu udostępniona autorce przez Maślankę).

Panie Wojtku, nasz drogi redaktorze! z prawdziwą przyjemnością przesyłam Panu moje uznanie i podziw za ostatni odcinek „Alej Gwiazd” [...]. Bardzo interesujące są te Pana audycje – taktownie prowadzi Pan rozmowy pozwalając artystom na samoprezentację [...]. z listu słuchaczki do Wojciecha Maślanki z dnia 24.05.2007 r. (kopia listu udostępniona autorce przez Maślankę).

SŁOWNICZEK BIOGRAFICZNY

1. **Agnieszka Barszczak** – dziennikarka radiowa, przemysłanka, absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego. Pierwsze kroki w pracy radiowej stawiała w krakowskiej rozgłośni studenckiej. Do USA wyjechała w 2000 r. Przygodę z radiem polonijnym rozpoczęła w Polskim Radiu Nowy Jork WRKL 910 AM. Twórczyni i pierwsza menedżerka Radia Rytm.

Biogram opracowano na podstawie: *Radio Rytm. Księga pamiątkowa. 5 lat*, Nowy Jork, maj 2006 r.

2. **Stanley Trojaniak** – pochodzi z Podhala. W 1983 r. wyjechał do USA, gdzie z czasem założył firmę budowlaną Trojaniak General Construction. Od początku pobytu w USA działał w wielu organizacjach polonijnych, m.in.: w Stowarzyszeniu Podhalan, Związku Podhalan w Ameryce Północnej oraz Kongresie Polonii Amerykańskiej. W 2002 r. został Wielkim Marszałkiem 65. Parady Pułaskiego. Twórca i właściciel polonijnej rozgłośni Radio Rytm.

Biogram opracowano na podstawie danych zamieszczonych na stronie internetowej: www.poland.us/ [dostęp: 20.09.2009 r.]

3. **Robert Skoczypiec** – pochodzi ze Słupska, gdzie ukończył Wyższą Szkołę Pedagogiczną. Pracę w radiu rozpoczął w lutym 1993 r. W styczniu 2001 r. wyjechał do Nowego Jorku. W Radiu Rytm pracował od początku jako prezenter i dziennikarz.

Biogram opracowano na podstawie: *Radio Rytm. Księga pamiątkowa. 5 lat*, Nowy Jork, maj 2006 r.

4. **Renata Krasoń** – absolwentka filologii germańskiej na Uniwersytecie Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie, Wyższej Szkoły Dziennikarskiej im. M. Wańkowicza w Warszawie i Hunter College w Nowym Jorku (księgowość). Przygodę z radiem rozpoczęła w Naszym Radiu, gdzie pracowała około roku. Z Radiem Rytm była związana od początku jego istnienia. Po odejściu z rozgłośni Agnieszki Barszczak do września 2008 r. była menedżerką. Pracowała w Stałej Misji Rzeczypospolitej Polskiej przy Narodach Zjednoczonych w Nowym Jorku.

Biogram opracowano na podstawie: B. Klimek, *Wywiad z Renatą Krasoń*, Nowy Jork, 14.05.2009 r. i 31.10.2009 r. (zapisy wywiadów w posiadaniu autorki pracy).

5. **Robert Skoczypiec** – pochodzi ze Słupska, gdzie ukończył Wyższą Szkołę Pedagogiczną. Pracę w radiu rozpoczął w lutym 1993 r. W styczniu 2001 r. wyjechał

do Nowego Jorku. W Radiu Rytm pracował od początku jako prezenter i dziennikarz.

Biogram opracowano na podstawie: *Radio Rytm. Księga pamiątkowa. 5 lat*, Nowy Jork, maj 2006 r.

6. **Wojciech Maślanka** – dziennikarz muzyczny, prezenter radiowy. Absolwent Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, ukończył Wydział Elektrotechniki, Automatyki i Elektroniki. Był współzałożycielem i długoletnim pracownikiem Radia Akademickiego Kraków RAK (obecnie Eska Rock Kraków), w którym pełnił funkcje prezentera, szefa muzycznego, redaktora naczelnego i kierownika rozgłośni (1992-2002). Od 2003 r. mieszka w Nowym Jorku, gdzie przez prawie 6 lat pracował w Radiu Rytm jako dziennikarz i prezenter oraz pełnił obowiązki szefa muzycznego. Był również dziennikarzem Polskiego Radia Nowy Jork 910 AM – WRKL 910.

Biogram przygotowany przez: W. Maślankę na prośbę B. Klimek (tekst w posiadaniu autorki).

7. **Mariusz Wolf** – ukończył historię na Uniwersytecie Gdańskim. Przygodę z radiem rozpoczął w Radiu Gdańsk, później kilka lat współpracował z Radiem Plus. W Radiu Rytm zastąpił Roberta Skoczypca.

Biogram opracowano na podstawie: B. Klimek, *Wywiad z Mariuszem Wolfem*, Nowy Jork, 30.10.2009 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

8. **Ewa Jaczyński** – urodziła się w Inowrocławiu. Z wykształcenia jest pedagogiem. W latach 90. pracowała w lokalnej rozgłośni radiowej w Inowrocławiu, a następnie w ogólnopolskiej sieci radiowej ESKA. Współpracowała z renomowanymi studiami nagrań, używając swojego głosu do produkcji na potrzeby I i II programu Telewizji Polskiej oraz wielu polskich stacji radiowych. Po trzech latach pobytu w USA została zatrudniona w Radiu Rytm, gdzie pełniła wiele funkcji – prowadziła program, przygotowywała serwisy informacyjne, prezentowała wiadomości, zajmowała się realizacją dźwięku.

Biogram przygotowany przez: E. Jaczyński na prośbę B. Klimek (tekst w posiadaniu autorki).

9. **Jagoda Sasak** – urodziła się w Tarnowie w 1965 r., gdzie ukończyła III Liceum Ogólnokształcące. Studiowała na Wydziale Nauk Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Przez cztery lata pracowała jako asystentka wojewody tarnowskiego, później trafiła do tworzącego się od podstaw prywatnego radia MAKS w Tarnowie, gdzie pracowała do 2001 r. Do USA wyjechała z rodziną tuż przed zamachem na WTC. Do Radia Rytm trafiła w 2006 r. i pracowała w nim do połowy 2008 r. W Nowym Jorku wraz z przyjaciółmi utworzyła fundację charytatywną Belvedere Charity.

Biogram opracowano na podstawie: B. Klimek, *Wywiad z Jagodą Sasak*, Nowy Jork, 17.11.2009 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki pracy).

10. **Joanna Badmajew** – absolwentka Akademii Medycznej w Warszawie. Do USA wyjechała w 1985 r. Ukończyła College of Osteopathic Medicine w Nowym Jorku, a następnie odbyła trzyletni staż w szpitalu St. John’s Episcopal South Shore. Po uzyskaniu dyplomu zdała egzamin na specjalizację z zakresu medycyny rodzinnej. Obecnie pracuje we własnej przychodni: 60-51 Fresh Pond Road w Nowym Jorku.

Biogram opracowano na podstawie: B. Klimek, *Wywiad z dr Joanną Badmajew*, Nowy Jork, 9.11.2009 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

11. **Marek Stawiarski** – absolwent Akademii Medycznej w Krakowie ze specjalizacją w kardiologii. W 1987 r. wyjechał do USA, gdzie nostryfikował dyplom. Jest członkiem American College of Cardiology oraz członkiem American Society of Nuclear Medicine, Society of Cardiovascular Computed Tomography, a także American Society of Echocardiography. Posiada gabinet przy 145 Nassau Street w Nowym Jorku.

Biogram opracowano na podstawie: B. Klimek, *Wywiad z dr. Markiem Stawiarskim*, Nowy Jork, 10.11.2009 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

12. **Danuta Piątkowska** – historyk amerykańskiej Polonii, dwukrotna stypendystka nowojorskiej Fundacji Kościuszkowskiej (1986–1987, 1991), autorka 4 książek, 40 artykułów naukowych i recenzji, ponad 100 tekstów publicystycznych i popularyzatorskich, kilku biogramów w *Polskim słowniku biograficznym*. Jest członkiem Polsko-Amerykańskiego Towarzystwa Historycznego (Polish American Historical Association), Instytutu Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku (J. Piłsudski Institute in New York), Polskiego Instytutu Naukowego w Nowym Jorku (The Polish Institute of Arts and Sciences of America). Do 1992 r. była adiunktem w Instytucie Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu. Od 1992 r. mieszka w Nowym Jorku.

Biogram przygotowany przez D. Piątkowską na prośbę B. Klimek (tekst w posiadaniu autorki).

13. **Lech Pruchnik** – pochodzi ze Szczecina. Studiował informatykę i zarządzanie na Politechnice Szczecińskiej. Do USA przyjechał w marcu 1998 r. Pracował jako doradca techniczny w różnych rozgłośniach radiowych. Jest właścicielem internetowego radia. Od 2008 r. był menedżerem Radia Rytm.

Biogram przygotowany przez L. Pruchnika na prośbę B. Klimek (tekst w posiadaniu autorki).

14. **Weronika Kwiatkowska** – urodziła się w 1977 r. we Wrześni. W 1992 r. rozpoczęła studia na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Współpracowała z wrześnieńskim „Obserwatorem”, gdzie prowadziła stałą rubrykę o literaturze, pisała recenzje z wydarzeń kulturalnych. Po studiach w latach 2001–2004 pracowała m.in. w kancelarii prawnej i firmie translatorskiej. W 2004 r. wyjechała do Nowego Jorku, gdzie rozpoczęła współpracę z „Kurierem Plus”.

Biogram opracowano na podstawie: danych zamieszczonych na stronie internetowej: www.weronikakwiatkowska.com [dostęp: 24.01.2011 r.]

15. **Elżbieta Baumgartner** – pochodzi z Białostoczczyzny, ukończyła Politechnikę Białostocką, do USA wyjechała w 1979 r. Po uzyskaniu tytułów Bachelor of Science i Master of Science z informatyki na Uniwersytecie Nowojorskim pracowała m.in. w Bankers Trust – jednym z największych banków amerykańskich. Od 1989 do 2006 była wydawcą polskiego poradnika „Sukces” – jedynego polskojęzycznego biuletynu poświęconego sprawom domowych finansów, małego biznesu i zagadnieniom konsumenckim. Współpracuje z wieloma polonijnymi pismami, występuje w radiu i telewizji. Autorka kilkudziesięciu książek-poradników. Od 2003 r. zasiada w Radzie Dyrektorów Polsko-Słowiańskiej Federalnej Unii Kredytowej w Nowym Jorku.

Biogram przygotowany przez Elżbietę Baumgartner na porośbę B. Klimek (tekst w posiadaniu autorki).

16. **Janusz Pogorzelski** – pochodzi z Kołobrzegu. Do USA wyjechał w 1994 r. Tam ukończył szkołę średnią na kierunku naprawa sprzętu muzycznego. Organizator wielu imprez muzycznych w New Jersey i Nowym Jorku. W 1985 r. zajął się doradztwem w obrocie nieruchomościami. Jest właścicielem firmy „Century 21”, której siedziba mieści się w New Jersey przy 923 Stuyvesant Ave., Union, NJ 07083.

Biogram opracowano na podstawie: B. Klimek, *Wywiad z Januszem Pogorzelskim*, Nowy Jork, 19.05.2010 r. (zapis wywiadu z posiadaniu autorki).

17. **Artur Dołęga** – dyplomowany doradca finansowy, właściciel firmy planowania finansowego Vision Financial Services z siedzibą w Nowym Jorku, 6348 Alderton Street Rego Park. W latach 2005–2009 współpracował z polonijnym Radiem Rytm.

Biogram opracowano na podstawie: B. Klimek, *Wywiad z Arturem Dołęgą*, Nowy Jork, 20.05.2010 r. (zapis wywiadu z posiadaniu autorki).

18. **Marek Różański** – pochodzi z Wrocławia, absolwent tamtejszej Politechniki. Do USA wyjechał w 1981 r., niedługo po tym przeniósł się do Kanady. Tam prowadził biuro udzielające porad z zakresu kanadyjskiego, australijskiego oraz nowozelandzkiego prawa imigracyjnego. W 1993 r. wrócił do USA, gdzie otworzył własną firmę o nazwie „Sponsorship”. Współpracował z polonijnym Radiem Rytm.

Biogram opracowano na podstawie: B. Klimek, *Wywiad z Markiem Różańskim*, Nowy Jork, 18.05.2010 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

19. **Jerzy Dominik Majcherczyk** – kajakarz i podróżnik, odkrywca i badacz, prelegent i organizator wielu wypraw w najodleglejsze rejony Ameryki Łacińskiej i Syberii. Urodzony w Siewierzu. Absolwent Akademii Górniczo-Hutniczej i Politechniki Krakowskiej. Członek prestiżowego „The Explorers Club” w Nowym Jorku i wielu innych organizacji, w tym Polskiego Instytutu Naukowego w Nowym Jorku. Założyciel i prezes Polonijnego Klubu Podróżnika w USA. Autor pionierskiej książki *In Kayak Through Peru*, wydanej w Limie. W 1984 r. wyróżniony przez „Guinness Book of World's Record” za odkrycie najgłębszego na świecie kanionu Rio Colca. Współzałożyciel przedstawicielstwa „Solidarności” w Limie 1981–1982. W latach 1982–1989 współpracownik Głosu Ameryki, Radia Wolna Europa i Radia Marti, gdzie nagrał ponad 40 audycji i wywiadów. W październiku 1994 r. wybrany do grupy 20 Legend of Paddling przez redakcję prestiżowego magazynu „Paddler”. W styczniu 2000 r. wybrany przez Amerykański Związek Kajakowy (jako jedyny Polak) do grupy „100 Paddlers of the XX Century”. W 2003 r., w uznaniu zasług w rozwoju polsko-amerykańskiej współpracy turystycznej, Jerzy Majcherczyk został odznaczony przez Prezydenta RP Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej (MP 2003 r., nr 30 poz. 411). Współpracował z polonijnym Radiem Rytm.

Biogram opracowano na podstawie danych zamieszczonych na stronie internetowej: www.odkrywcy.com/odkrywcy1/odkrywcy_files/Explorers/Majcherczyk2.htm[dostęp: 20.09.2009 r.]

20. **Janusz Sporek** – pianista, pedagog, dyrygent, kompozytor. Absolwent Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach oraz na Wydziale Muzycznym Uniwersytetu Śląskiego (Filia w Cieszynie). W latach 1969–1987 zatrudniony w Wydziale Oświaty w Rybniku. W tym czasie założył i prowadził dwa chóry. Był współzałożycielem, a także kierownikiem muzycznym i chórmistrzem Górniczego Zespołu Pieśni i Tańca „Górnicy”. W 1987 r. wyjechał do USA. Tam podjął współpracę z polonijnymi grupami artystycznymi. W 1988 r. założył polonijny chór „Hejnał”, a w 1991 własną szkołę muzyczną Music Center. W 1998 r. został generalnym dyrygentem Związku Śpiewaków Polskich w Ameryce i Kanadzie, a w 2000 prezesem Nowojorskiego Oddziału Fundacji Chopinowskiej. Organizuje koncerty polskich artystów oraz zespołów prezentujących głównie muzykę poważną, ale także folklor czy jazz. Za propagowanie polskiej muzyki odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej (Postanowienie Prezydenta RP z 24.06.1999 r. o nadaniu orderów i odznaczeń, MP 1999, nr 29, poz. 442). Współpracował z polonijnymi rozgłościami w Nowym Jorku.

Biogram opracowano na podstawie danych zamieszczonych na stronie internetowej: www.sporek.com/pol/biografia/biografia.htm [dostęp: 22.01.2011 r.]

21. **Grzegorz Heromiński** – polski aktor filmowy, teatralny i telewizyjny. Występował w teatrach w Tarnowie, Opolu oraz w Łodzi. Grał w filmach: *Vabank*, *Kingsajz* czy *Szczęśliwego Nowego Jorku*. Współpracował z Naszym Radiem, Radiem Rytm oraz Radiem 910 AM. Związany z Polskim Instytutem Teatralnym w Nowym Jorku.

Biogram opracowano na podstawie: B. Klimek, *Wywiad z Grzegorzem Heromińskim*, Nowy Jork, 1.07.2010 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

22. **Marian M. Żak** – polski tancerz i choreograf, absolwent Szkoły Baletowej w Warszawie oraz Politechniki Krakowskiej. Występował w Operze Krakowskiej i Śląskiej. W 1989 r. wyjechał do USA. Ukończył Uniwersytet Nowojorski, gdzie później wykładał balet. Założył organizację *non profit* „New York Dance and Arts Innovation”, która zajmuje się promocją sztuki. W klubie „Europa” na Greenpoincie organizował „Arts Night”, cotygodniowe wieczory, w których występują wybitni artyści z różnych stron świata, również z Polski. Wielokrotnie gościł na antenie Radia Rytm.

Biogram opracowano na podstawie danych zamieszczonych na stronie internetowej: www.poland.us/strona,9,940,0.html [dostęp: 27.08.2010 r.]

23. **Wojciech Cegielski** – absolwent polonistyki na Uniwersytecie Jagiellońskim. W czasie studiów współpracował z akademickim radiem RAK oraz RMF FM. W 1999 r. trafił do Radia Kraków. Sześć lat później przeniósł się do Warszawy, gdzie rozpoczął pracę w Polskim Radiu. Tam początkowo zajmował się sprawami edukacji i polityki. Z czasem zaczął relacjonować wydarzenia z zagranicy: papieskie pielgrzymki, pogrzeb Jana Pawła II czy wybory w Stanach Zjednoczonych. Współpracował z polonijnym Radiem Rytm.

Biogram opracowano na podstawie: B. Klimek, *Wojciech Cegielski – dziennikarz w strefie wojny*, [w:] K. Wolny-Zmorzyński, J. Snopek, W. Furman, K. Bernat (red.), *Korespondent wojenny. Etyka – historia – współczesność*, Kielce 2012, s. 185.

24. **Mariusz Gnap** – pochodzi z Podkarpacia. Inżynier radiowy, absolwent Politechniki Rzeszowskiej.

Do USA wyjechał w 1999 r. Z Radiem Rytm związany od początku istnienia rozgłośni do marca 2009 r.

Biogram opracowano na podstawie: B. Klimek, *Wywiad z Mariuszem Gnapem*, Nowy Jork, 23.06.2010 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

25. Anna Antosiewicz – absolwentka Wyższej Szkoły Psychologii Społecznej w Warszawie. Pracowała w prywatnym ośrodku odwykowym oraz Instytucie Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego. W 2007 r. zamieszkała w Nowym Jorku, gdzie podjęła pracę w agencji ubezpieczeniowej. W latach 2009–2010 pracowała w Radiu Rytm, w którym prowadziła autorskie audycje pt.: „Kulturalny Relaks z Radiem Rytm”, „Happy Hours” oraz „Kogel-magiel”. Pracowała również w niezależnym radiu internetowym.

Biogram opracowano na podstawie: B. Klimek, *Wywiad z Anną Antosiewicz*, Nowy Jork, 15.05.2010 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

26. Dorota Surmacz – ukończyła liceum ekonomiczne, a następnie Wyższą Szkołę Administracji Publicznej w Białymstoku. W Polsce pracowała jako specjalistka ds. finansowo-prawnych. Od połowy 2007 r. prowadziła niewielkie radio internetowe. Związana z polonijnym Radiem Rytm od 2009 r.

Biogram opracowano na podstawie: B. Klimek, *Wywiad z Dorotą Surmacz*, Nowy Jork, 2.06.2010 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki).

27. Marta Kustek – pochodzi z Tarnobrzega. Absolwentka pedagogiki i dziennikarstwa z komunikacją społeczną na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Prowadziła własną firmę „Media Info Public Relations”. Pełniła funkcję menedżerki prowadzącej dodatku Executive Focus oraz Advertising Executive w Tygodniku Warsaw Business Journal. Pracowała jako dziennikarz „freelancer”, współpracując z dziennikiem „Super Express NY” oraz portalem www.mojeny.com. Redaktorka naczelna portalu www.dobrapolskaskola.com.

Biogram przygotowany przez M. Kustek na prośbę B. Klimek (tekst w posiadaniu autorki).

28. Grażyna Szczepaniak – urodziła się w 1962 r. w Lublinie. Absolwentka studium medycznego. W 1992 r. wyjechała na stałe do USA. Wraz z rodziną zamieszkała w New Jersey. W latach 1999–2001 pracowała w Naszym Radiu, gdzie zajmowała się pozyskiwaniem reklamodawców oraz księgowością. Jesienią 2002 r. związała się z Radiem Rytm, gdzie również była odpowiedzialna za sprawy reklamy. Tę współpracę zakończyła w styczniu 2006 r.

Biogram opracowano na podstawie: B. Klimek, *Wywiad z Grażyną Szczepaniak*, South Amboy, New Jersey, 24.02.2010 r. (zapis wywiadu w posiadaniu autorki pracy).

Literatura

1. Głogowska L., Jak uciekałam z World Trade Center, „Niedziela. Tygodnik Katolicki”, 2008, nr 36.
2. Hodyr M., Człowiek Miesiąca w Radio Rytm, „Polski Dzień”, Nowy Jork, 16-18.11.2007 r.
3. Juszcak M., Salamon A., Słuchacze nie zawiedli swojego radia. Bal na 150 par, „Super Express”, Nowy Jork, 18.10.2004 r.
4. Piątkowska D., Od Polskiej do Amerykańskiej Częstochowy, 50 lat misji paulina o. Lucjusza Tyrasińskiego, Wydawnictwo Świętego Krzyża, Nowy Jork –Opole 2006
5. Piątkowska D., Polskie kościoły w Nowym Jorku, Wydawnictwo Świętego Krzyża, Nowy Jork – Opole 2002.
6. Piątkowska D., Wyspa wiary 1872-1997, Polstar Publishing Corporation, Nowy Jork 1997.
7. Program telewizyjny o Radiu Rytm. Produkcja: TVP Kraków dla TVP Polonia, 2006.
8. Radio Rytm. Księga pamiątkowa, Nowy Jork 2007.
9. Radiowy wywiad L. Pruchnika z W. Kwiatkowską i E. Zinger wyemitowany w Radiu Rytm w dniu 16.10.2008 r.
10. Wolf M., Zmiana Szefa w Polskim Radiu 910 AM w Pomonie. Wojciech Maślanka zastąpił Grażynę Bułkę. Staram się słuchać ludzi, „Super Express”, 29-31.05.2010 r.

Wywiady przeprowadzone przez autorkę

- Wywiad z *Anną Antosiewicz*, Nowy Jork, 15.05.2010 r.
Wywiad z *dr Joanną Badmajew*, Nowy Jork, 9.11.2009 r.
Wywiad z *Agnieszką Barszczak*, Nowy Jork, 30.06.2010 r.
Wywiad z *Elżbietą Baumgartner*, Nowy Jork, 8.03.2010 r.
Wywiad z *Wojciechem Cegielskim*, Nowy Jork 13.11.2008 r.
Wywiad z *o. Michałem Czyżewskim*, Nowy Jork, 2.11.2009 r.
Wywiad z *Dorotą i Lechem Dąbrowskim*, Białystok, 25.08.2009 r.
Wywiad z *Anną Dodą*, Nowy Jork, 15.02.2010 r.-
Wywiad z *Arturem Dołęgą*, Nowy Jork, 20.05.2010 r.
Wywiad z *Mariuszem Gnapem*, Nowy Jork, 23.06.2010 r.
Wywiad z *Elżbietą Gruszweld*, Nowy Jork, 17.05.2010 r.
Wywiad z *Grzegorzem Heromińskim*, Nowy Jork, 1.07.2010 r.
Wywiad z *Mariuszem Hodyrem*, Rzeszów, 18.06.2009 r.
Wywiad z *Ewą Jaczyński*, Nowy Jork, 20.09.2009 r.
Wywiad z *Renatą Krasoń*, Nowy Jork, 14.05.2009 r.
Wywiad z *Renatą Krasoń*, Nowy Jork, 31.10.2009 r.
Wywiad z *Renatą Krasoń*, Nowy Jork, 1.11.2009 r.-
Wywiad z *Martą Kustek*, Nowy Jork, 19.06.2010 r.

- Wywiad z Jerzym Majcherczykiem, New Jersey, 6.06.2010 r.
Wywiad z Wojciechem Maślanką, Nowy Jork, 21.05.2009 r.
Wywiad z Wojciechem Maślanką, Nowy Jork, 2.11.2009 r.
Wywiad z Januszem Pogorzelskim, Nowy Jork, 19.05.2010 r.
Wywiad z Lechem Pruchnikiem, Nowy Jork, 20.05.2010 r.
Wywiad z Joanną Rogowską, Nowy Jork, 30.06.2010 r.
Wywiad z Markiem Różańskim, Nowy Jork, 18.05.2010 r.
Wywiad z Jagodą Sasak, Nowy Jork, 17.11.2009 r.
Wywiad z Januszem Sporkiem, Nowy Jork, 15.05.2010 r.
Wywiad z Dorotą Surmacz, Nowy Jork, 2.06.2010 r.
Wywiad z Grażyną Szczepaniak, South Amboy, New Jersey, 24.02.2010 r.
Wywiad z Dariuszem Wołoszem, Nowy Jork, 20.05.2009 r.

Źródła internetowe

- www.acapellasoul.com/live/
www.colinhuggins.com
www.radiorytm.e-ctrl.net
www.swkrzyz.pl
www.weronikakwiatkowska.com
www.wspolnota-polska.org.pl

Korespondencja

- List dyrektora Biura Zarządu Krajowego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” do Barbary Klimek z 7.09.2010 r. (znak: P-877/09/10).
List Jana Dąbkowskiego z Nowego Jorku do redakcji Radia Rytm z 23.12.2007 r.
List Ewy Jaczyński do Barbary Klimek z 1.03.2010 r.
List z Kancelarii Senatu Biura Komunikacji Społecznej Działu Petycji i Korespondencji do Barbary Klimek z 17.09.2010 r. (znak: BKS/DPK-13127456/10/JB).
List Renaty Krasoń do reklamodawców z 23.01.2004 r.
List Renaty Krasoń do Duke Agency z 28.09.2004 r.
List Jana Latusa do Barbary Klimek z 6.08.2012 r.
List słuchaczki do Wojciecha Maślanki z 24.05.2007 r.
List Tomasza Podgórskiego – kierownika Działu Współpracy z Instytucjami Zewnętrznymi Biura Programowego i Rozwoju Korporacyjnego Polskiego Radia S.A. do Barbary Klimek z 27.08.2015 r. (znak: BPR-452/2015).
List wychowanków Domu Dziecka w Bartoszycach do Radia Most z 31.05.1995 r.